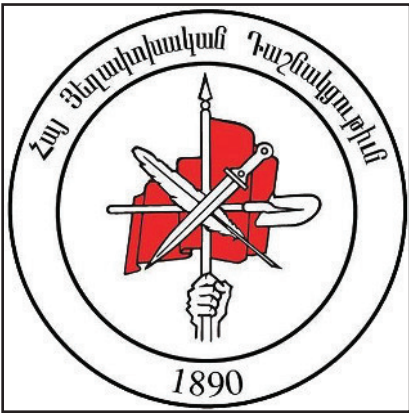

Ֆայտարարութիւն

Տասնամեակներ շարունակ, 24 Ապրիլի օրը, զանատահայութիւնը հաւաքուած է Օթթաուա՝ Գանատայի քաղաքական պաշտօնատարներու հետ ոգեկոչելու Հայոց Յեղասպանութիւնը եւ պահանջելու արդարութիւն ցեղասպան թուրք պետութեանէն: Իբրեւ ուխտապահներ եւ ժառանգներ Հայոց Յեղասպանութեան, Օթթաուայի մէջ պիտի շարունակենք մեր երթը՝ Հայ Դատի քաղաքական աշխատանքներով եւ երիտասարդ մեր փաղանգներու պահանջատիրական առաքելութիւններով:

Այս տարի, մեր մօտեցումը կը զարգանանք՝ աշխատելով մը, որ Օթթաուայի մէկ ընդհանրական հաւաքին եւ քայլարշաւին փոխարէն, ապակեդրոնացեալ համայնքային զօրաշարժով միջոցառումներ տեղի ունենան Գանատայի տարբեր քաղաքներու մէջ, ոգեկոչումի եւ արդարութեան մեր պատգամը աւելի լայն հասարակութեան հասցնելու եւ մեր քարոզչութիւնը յաւելեալ ծաւալելու նպատակով: Այս զարգացումը մեր պայքարի ուժգնութեան արտացոլումն է: Պահանջատիրական մեր շարժումը պիտի դարձնենք աւելի մատչելի, տեսանելի եւ ազդեցիկ: Արդարութեան պահանջը մէկ վայրի հետ կապուած չէ. ան կը պատկանի իւրաքանչիւր Հայու, ուր որ ալ գտնուի ան: Կը քաջալերենք մեր համայնքի բոլոր անդամները որ հետեւին իրենց բնական քաղաքներուն մէջ տեղի ունենալիք ձեռնարկներու մանրամասնութիւններուն եւ մասնակցին խիտ շարքերով: Միասին, կը շարունակենք մեր անսասան պայքարը յանուն ճշմարտութեան եւ արդարութեան:

ՀՅԴ Գանատայի Կեդրոնական Կոմիտէ

Վատիկանի Գրիգորեան համալսարանի «Քրիստոնէութիւնը Ատրպէյճանի Մէջ» խորագիրով միջազգային գիտաժողովին՝ հայկական մշակութային ժառանգութիւնը ջնջելու փորձ

«Արցախի մշակութային ժառանգութեան մշտադիտարկում» ծրագիրը ահա-զանգեց Վատիկանի Հայրապետական Գրիգորեան համալսարանին մէջ տեղի ունեցող «Քրիստոնէութիւնը Ատրպէյճանի մէջ. պատմութիւն եւ արդիականութիւն» խորագիրով միջազգային գիտաժողովին, որուն ոչ մէկ հայկական կառոյց հրաւիրուած է, եւ որուն ընթացքին փորձ կը կատարուի ջնջելու հայկական ժառանգութիւնը:

Ստորեւ՝ «Արցախի մշակութային ժառանգութեան մշտադիտարկում» ծրագրի բնագիծը:

«Մինչեւ այսօր հայագիտական որեւէ կազմակերպութիւն տեղեակ չի եղել այս գիտաժողովի մասին: Կազմուել, հաւաքագրուել են տասնեակ մասնագէտներ տարբեր երկրներից (Թուրքիայից, Ղազախստանից, Ուզբեկստանից, Հարաւային Քորէայից, Ռուսաստանից, Լեհաստանից, Իտալիայից, Վրաստանից, Գերմանիայից, Ֆրանսայից, Գանատայից, ԱՄՆ-ից, Լիտուանից), որոնց նպատակն է բացատրել հայ պատմութեան, հայ մշակոյթի եւ հայերի առկայութիւնը Ատրպէյճանի տարածքում, ուստի աղուանական են ներկայացուած յատկապէս այն յուշարձանները, որոնք հայկական են՝ պատուած հարիւրաւոր հայերէն արձանագրութիւններով. դա Ամարասն է, Գանձասարը, Դադիվանքը եւ այլն:

«Մեզ համար անհասկանալի է նաեւ ասպարէզի որոշ յայտնի հետազօտողների մասնակցութիւնը, ովքեր տեսել են, որ այս գիտաժողովին որեւէ հայ հետազօտող չի մասնակցում եւ չկայ որեւէ բառ հայերի մասին:

«Մեր բողոքն ու ու մտահոգութիւնն ենք յայտնում հայկական մշակութապահական կազմակերպութիւններին եւ համայնքներին, միջազգային գիտական հանրոյթին, մեր բողոքն ենք յայտնում մեր իշխանութիւններին, որ մեր յիշողութիւնը, պատմութիւնը եւ մշակոյթը այսպէս սքօղում եւ անտեսում են»:

Սարգիս Զէյթեան հայրենապաշտ էր եւ կ'ուզէր ազգային մտածողութիւն ներարկել հայկական իրականութեան մէջ. Հարցազրոյց «Ամենադեկաւարը՝ Սարգիս Զէյթեան» գիրքի հեղինակ Կարօ Յովհաննէսեանի հետ

Կարդալ էջ 44

Կեանքէն հեռացաւ վաստակաւոր բժիշկ եւ ազգային գործիչ տոքթ. Կարպիս Հարպոյեանը

Ապրիլ 4-ին, յետ կարճատեւ հիւանդութեան, Մոնթրէալի մէջ կեանքէն հեռացաւ վաստակաւոր բժիշկ, ազգային գործիչ, հրապարակագիր եւ «Հորիզոն»ի երկարամեայ աշխատակից տոքթ. Կարպիս Հարպոյեանը:

9 Ապրիլին, Սուրբ Յակոբ Մայր եկեղեցւոյ մէջ տեղի ունեցած յուշարկաւորութեան ընթացքին Վրէժ Արմէն Արթինեանի կողմէ արտասանուած «Համազգային»-ի Կեդրոնական վարչութեան խօսքն ու բժիշկին կենսագրութիւնը կարդալ էջ 6

«Քրիստոնէութիւնը Ատրպէյճանի մէջ» թեմայով գումարուող միջազգային համագումարը Վատիկանի համալսարանին մէջ, խոր ցաւ ու ընդվզում յառաջացուց մեր ժողովուրդին մօտ».

Արամ Ա. Կաթողիկոս

Ուրբաթ, 11 Ապրիլ 2025-ին, Վատիկանի Արեւելեան Կաթոլիկ եկեղեցիներու բաժանմունքի ընդհանուր պատասխանատուին՝ քարտինալ Ք. Կիւճերոթիին ուղղած իր նամակին մէջ, Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. Վեհափառ Հայրապետը անդրադառնալով Վատիկանի Գրիգորեան համալսարանին մէջ այս օրերուն տեղի ունեցող «Քրիստոնէութիւնը Ատրպէյճանի Մէջ» անունը կրող համագումարին, իր խոր ցաւն ու ընդվզումը յայտնեց: Նորին Սրբութիւնը ըսաւ, թէ յիշեալ համագումարին միակողմանի կերպով կազմակերպումը, առնչուած անոր քննարկելիք նիւթերուն ու դասախօսներուն, յատկապէս հայ եկեղեցւոյ հետ աղերս ունեցող նիւթերուն, եւ հայ դասախօսներուն բացակայութիւնը, բացայայտ անարդարութիւն մըն է պատմական ճշմարտութեան դէմ:

Վեհափառ Հայրապետը քարտինալ Կիւճերոթիին, որ յայտնի հայագէտ մըն է, յիշեցուց, որ քրիստոնէութեան առաջին դարերէն սկսեալ սերտ յարաբերութիւն գոյութիւն ունեցած է հայ ու աղուանից եկեղեցիներուն միջեւ, ինչպէս նաեւ հայ եկեղեցւոյ գործօն ու կազմակերպ ներկայութիւնը Արցախի մէջ մինչեւ ներկայ օրերուն: Նոյն նամակին մէջ Վեհափառ Հայրապետը նաեւ յիշեցուց Ատրպէյճանի իշխանութեան կողմէ կազմակերպուած բռնի տեղահանումը Արցախի հայ ժողովուրդին, որպէս արդիւնք անոր ցեղասպանական քաղաքականութեան: Միաժամանակ Նորին Սրբութիւնը ընդգծելով Վատիկանի իշխանութիւններուն ցուցաբերած դրական մօտեցումը Արցախի հայութեան առնչուած հարցերուն նկատմամբ՝ ըսաւ, թէ վստահ ենք, որ Վատիկանի իշխանութիւնները չեն բաժներ յիշեալ համագումարին միակողմանի ու անճիշդ մօտեցումները:

MAZDA
GABRIEL

2025 MAZDA CX-70 PLUG-IN HYBRID

CONTACT KEVORK ASADOURIAN,
GENERAL MANAGER, FOR ALL INQUIRIES.
KEVORK@GABRIEL.CA

ANJOU • PLATEAU • ST-JACQUES • ST-LAURENT

Al-Nejmah

MIDDLE EASTERN SUPERMARKET

NOW OPEN

Մեփականատեր
Յարութ Միփան

Հնտանէկան բացառիկ գործառնութիւն
ուր կը գտնէք ձեր բոլոր կարիքները
ուտելիքներու վերաբերեալ

 IN HOUSE

COFFEE ROASTING & GRINDING
ROASTING FRESH NUTS
SESAME GRINDING TO MAKE FRESH TAHINA
TANOOR BREAD & IRAQI SAMOON

Մուրճ աղալ եւ խարկել
Հնտեղէն աղալ օրական դրութեամբ
Շուշմայ աղալ եւ թահինի պատրաստել
Թոնիքի հաց եւ իրաքեան սոմուն

Supermarket | Restaurant | Bakery | Halal Butcher
Վաճառատուն, ճաշարան, փուռ, մսավաճառ

PHONE: 289.232.1200
3085 Hurontario St, Unit 1-6, Mississauga

Մոնթրէալի մէջ տեղի ունեցաւ Թադէուս Յակոբեանի «Պատմական Հայաստանի Քաղաքները» գիրքին շնորհանդէսը

Հովանաւորութեամբ եւ ներկայութեամբ Գերաշնորհ Տ. Բաբգէն Արք. Զարեանի՝ բարեխնամ առաջնորդ Գանատայի Հայոց Թեմին, կազմակերպութեամբ «Հորիզոն» շաբաթաթերթի խմբագրակազմին, Հինգշաբթի, 10 Ապրիլ 2025–ին, երեկոյեան ժամը 7:30–ին, Մոնթրէալի «Կէօնճեան» կեդրոնէն ներս տեղի ունեցաւ «Հորիզոն»ի կողմէ արեւմտահայերէնով վերահրատարակուած Թադեւոս Յակոբեանի «Պատմական Հայաստանի Քաղաքները» գիրքին շնորհանդէսը։

Զեռնարկին բացումը կատարեց «Հորիզոն»ի խմբագրակազմի անդամ Սոնա Թիթիգեան, որ նախ ողջունեց ներկաները, ապա իր խօսքին մէջ ըսաւ. «Գիրքին հրատարակուելուն առթիւ «Հորիզոն»ի աւագ խմբագիր Վրէժ Արմէն, 2021 Օգոստոսին գրախօսական մը գրած էր, որուն մէջ ըսած էր. "Ընթերցողը չի կրնար չտեսնել այն կարմիր գիծը, որ անցած է մեր պատմութեան տարեգրութեան առաջին էջերէն մինչեւ այսօր։ Այդ՝ կերտելու, կերտածը աւերակի վերածուած տեսնելու եւ դարձեալ կերտելու մեր ժողովուրդի անվճատ վճռակամութիւնն է, թէկուզ կամայ թէ ակամայ երկիրը լքելու եւ օտարութեան ալ յանձնուելու երեւոյթներու ալ առկայութեամբ"»։ Անկէ ետք ան ներկայացուց գիրքին հեղինակը։

Սուրբ Յակոբ Ազգային վարժարանի աւարտական կարգի աշակերտուհիներ Աւլի Քելլէեան եւ Վանա Գարայեան, յաջորդաբար ընթերցեցին «Մեծկերտ» եւ «Արդուին» քաղաքներուն մասին գիրքէն հատուածներ։

Գիրքը ներկայացուց «Հորիզոն»ի գլխաւոր խմբագիր Վահագն Գարազեան, որ նախ շնորհակալական խօսքով հանդէս եկաւ գիրքին խմբագիրներուն՝ վաստակաւոր ուսուցիչ, գրագէտ եւ մտաւորական Յարութիւն Պէրպէրեանին եւ «Ազգակ»ի փոխ խմբագիր Նորա Բարսեղեանին, որոնք գիրքը արեւմտահայերէնի վերծանած էին, գիրքի սրբագրիչներուն՝ Սոնա Թիթիգեանին եւ Քրիստափոր Միքայէլեանին, որ նաեւ հեղինակն էր գիրքին ձեւադասքին, ինչպէս նաեւ Մոնթրէալի Հայ Կեդրոնի Տարեցներու Միութեան, որոնք ի յիշատակ Հայոց Յեղասպանութեան նահատակներուն, ստանձնած էին գիրքին մեկենասութիւնը։

Ան նախ անդրադարձաւ գիրքին բովանդակութեան ըսելով. «Պատմաբան Թադեւոս Յակոբեանի այս աշխատութիւնը կը հանդիսանայ այն միակ

տութիւնը կը հանդիսանայ այն միակ հազուագիւտ աղբիւրը, ուր մէկ հրատարակութեան մէջ համախմբուած կրնանք գտնել Պատմական Հայաստանի, Արեւմտահայաստանի 72 հայկական բնակավայրերու տեղագրութիւնը։ Գիրքին մէջ ներառուած են հայկական բարձրաւնդակի այն բնակավայրերը, որոնք մաս կը կազմեն Մեծ Հայքին եւ կարգ մը բնակավայրեր Փոքր Հայքէն», ապա աւելցուց. «Գիրքին հեղինակը, ոչ միայն հայկական քաղաքներու տեղագրութիւնն է, որ ուսումնասիրած է, այլեւ՝ յատուկ նախաբանով մը, պատմական յետադարձ ակնարկով ներկայացուցած է նշեալ տարածաշրջանի հայկական բնակավայրերու գլխաւոր պատմական իրադարձութիւններու ժամանակագրութիւնն ու ընկերային–տնտեսական պայմանները։ Գիրքի բնօրինակէն յապաւուած եւ զեղչուած են փոքր հատուածներ, ուր հեղինակը կը գրէ, թէ տնտեսական կամ ժողովրդագրական ինչպիսի կացութեան մէջ կը գտնուի նշեալ բնակավայրը Թուրքիոյ Հանրապետութեան մէջ, գրքի հրատարակման օրերուն՝ այսինքն 1985–1987 թուականներուն»։

Ան գիրքին արեւմտահայերէնով վերահրատարակուելուն մասին ըսաւ. «Գիրքին արեւմտահայերէնով վերահրատարակելու ծրագիրը կը նպատակադէ, որ Հայոց Յեղասպանութեան ժառանգներու Սփիւռքի չորրորդ սերունդին համար դիւրընթեռնելի ըլլայ գիրքը։ Հրատարակութիւնը նպատակ կը հետապնդէ նաեւ, որ ի հարկին, Սփիւռքի վարժարաններու տնօրէնութիւններ կամ կրթական մարմիններ գիրքը նկատի ունենան որպէս երկրորդական վարժարաններու բարձրագոյն դասարաններու աշակերտութեան համար «Արեւմտահայաստանի քաղաքներն ու բնակավայրերը» խորագրով դասընթացքային ծրագիր»։

Խմբագիրը նաեւ անդրադարձաւ արեւմտահայաստանի բռնադրաւման եւ հայ ժողովուրդի հայրենազրկման յանցագործութեան Թուրքիոյ ժխտման կեցուածքին, ըսելով. «Պատմական բնօրրանի բռնադրաւումը, մշակութային ժառանգութեան ոչնչացումն ու ցեղասպանութեան յանցագործութեան ուրացումը՝ ցեղասպանութեան հոլովոյթի շարունակութիւնն են եւ Թուրքիոյ պետութիւնը կը դնեն մարդկութեան դէմ գործած իր յանցանքը ընդունելու պատասխանատուութեան դիմաց»։

Ան յայտնեց նաեւ, որ գիրքի

աւարտին կը գտնենք քաղաքներու այբբենական կարգով բովանդակութիւնը, ինչպէս նաեւ գիրքին մէջ հրատարակուած է արխիւային լուսանկարներու փոքր հաւաքածոյ, որ այսօր պահուած է Պոսթրնի ՅՅԴ Արխիւին մէջ։

Գարագաշեան յետադարձ ակնարկով մը անդրադարձաւ նաեւ Յեղասպանութեան օրերուն գերմանացի հոգեւորական, հասարակական գործիչ եւ արեւելագէտ Յովհաննէս Լեփսիուսի Հայոց Յեղասպանութեան մասին վկայութիւններուն եւ հրատարակութիւններուն, որոնց միջոցաւ ան մերկացուցած էր Օսմանեան կառավարութեան հայաջինջ քաղաքականութիւնը։ Ապա ուսումնա մը կատարելով անդրադարձաւ գիրքին մէջ նշուած բնակավայրերուն ներկայ դրութեան եւ հոն բռնի հաւատափոխ եղած, բայց տակաւին յամառօրէն հողին կառչած մեր ժողովուրդի այն հատուածին՝ իսլամացած հայերուն, որոնց մասին խմբագիրը կատարեց հետազօտութիւններու արդիւնքներու մէջբերումներ։ Ան նաեւ շեշտեց, որ այս գիրքը մեծ աղբիւր ունի նաեւ մեր այսօրուան իրականութեան հետ, երբ Հայաստանի իշխանութիւնները «իրական» Հայաստանը Պատմական Հայաստանին հակադրելու փորձութեան կ'ենթարկուին։ Ան հաստատեց, որ Պատմական Հայաստանը հայ ժողովուրդի ազգային յիշողութեան անբաժանելի մասնիկն է։

Իր ներկայացման աւարտին Գարագաշեան սահիկներու ցուցադրութեամբ ներկայացուց Յեղասպանութեան օրերուն, Մուսա Լեւոնի հե-

րոսամարտի ընթացքին, Քրանսական ռազմանաւերու կողմէ մուսալեռցիներու փրկութեան արխիւային լուսանկարներու այն հաւաքածոն, որ Յրանսայի մէջ յայտնաբերուեցաւ 2017 թուականին։

Գնահատական խօսքով հանդէս եկաւ Գերաշնորհ Տ. Բաբգէն Արք. Զարեան, որ նախ շնորհակալութիւն յայտնեց խմբագիր Վահագն Գարագաշեանին, որուն նախաձեռնութեամբ յաջողած էր գիրքին արեւմտահայերէն տարբերակի հրատարակութիւնը, ապա աւելցուց. «Այս գիրքը կու տայ ամբողջական պատկերը մեր Արեւմտեան Հայաստանի քաղաքներուն, գիւղերուն բնակչութեան, կեանքին, մշակոյթին, կոթողներուն, հարստութեանց եւ արժէքներուն»։ Սրբազան Հայրը նաեւ խստօրէն դատապարտեց Հայաստանի այսօրուան իշխանութիւններուն Յեղասպանութեան իրողութիւնը հարցակաւոր տակ դնելու փորձութիւնը՝ ըսելով. «Այդ բոլորը ո'չ նիւթ են խօսելու, ո'չ վիճելու եւ ոչ ալ սակարկելու։ Մենք նախեւառաջ պէտք է ճանչնանք մենք զմեզ, գիտնանք թէ ո՛ւր ապրած են մեր նախահայրերը, ապա յաջորդող սերունդներուն փոխանցենք զանոնք եւ անվերապահօրէն շարունակենք մեր արդար իրաւունքներուն տիրանալու պայքարը»։

Աւարտին տեղի ունեցաւ սուրճի հիւրասիրութիւն եւ գիրքի վաճառք։

Սոնա Թիթիգեան Կէտիկեան
Լուսանկարը՝ Մայք Թաշճեանի

Մոնթրէալի մէջ սկիզբ առաւ Գրիգոր Նարեկացիի «Նարեկ»-ի սերտողութեան դասախօսական շարքը

Կազմակերպութեամբ Համազգային Քեպէգի «Սանահին» մասնաճիւղի Գրական յանձնախումբին, Հինգշաբթի, 27 Մարտ 2025–ին, երեկոյեան ժամը 7:30–ին, Մոնթրէալի Հայ կեդրոնի «Ահարոնեան» սրահին մէջ, սկիզբ առաւ Գրիգոր Նարեկացիի «Մատեան Ողբերգութեան»–ի կամ «Նարեկ»–ի ծանօթացման եւ սերտողութեան դասախօսական շարքը, ներկայութեամբ 40–է աւելի մշակութասէրներու։

Համազգայինի «Սանահին» մասնաճիւղի վարչութեան անունով Նանոր Աշնա Մնայեան–Լիպարեան բացման խօսքով հանդէս եկաւ եւ ողջունեց ներկաները, բացատրեց դասընթացքի գաղափարին ծնունդն ու նպատակը։ Ան յիշեց, թէ Գրիգոր Նարեկացիի նուիրուած նախկին ձեռնարկի մը ընթացքին, այլ դասախօս մը շեշտած էր հայ գրականութեան համար «Մատեան Ողբերգութեան»–ի անշրջանցելի կարեւորութիւնը։ Ապա հրաւիրեց ներկաները, որ իրենք գիրքնք ներկայացնեն, եւ ըսեն իրենց մասնակցութեան զբաղապատճառը։ Ներկաներէն բոլորը աւանդաբար ունեցած էին «Նարեկ»–ը, ծանօթութիւն մը ունէին բովանդակութեան մասին, սակայն կ'ուզէին

աւելի լաւ հասկնալ զայն։

Ան հակիրճ կերպով ներկայացուց դասախօսը՝ Արժ. Տէր Գառնիկ Աւ. Քհն. Գոյունեանը։ Անդրադարձաւ Տէր Գառնիկի հովուական ծառայութեան, մշակութային գործունէութեան, գրական վաստակին, «Նարեկ»–ի առաջին հինգ գլուխներուն նուիրուած անոր խոկումներու տեսրին մասին, ապա հրաւիրեց դասախօսը։

Տ. Գառնիկ շնորհակալութիւն յայտնեց «Սանահին» մասնաճիւղի վարչութեան, որ այս դասընթացքը իրեն վստահեցաւ։ Ներկայացուց Գր. Նարեկացիի կենսագրութիւնը։ Պարբերաբար անոր կեանքին առնչուած զանազան նիւթերու մասին լուսաբանութիւններ տուաւ։ Մերթ ընդ մերթ իրեն ուղղուած հարցումներու պատասխանեց։ Ան յայտնեց, թէ միայն գրաբարի քերականութիւն գիտնալով կարելի չէ «Նարեկ» կարգալ եւ հասկնալ, այլ գիտելիքներ ալ պէտք են, ինչպէս՝ գիտութիւն Աստուածաշունչի, գիտութիւն ճարտասանական կանոններու եւայլն։ Ան ըսաւ, թէ նոյնիսկ զրաբարագէտ թարգմանիչներ դժուարութիւն ունեցած են աշխարհաբարի, կամ այլ

լեզուներու թարգմանելու աշխատանքներուն մէջ։ Ամէն թարգմանութիւն ինքնին խնդրայարոյց է, իսկ «Նարեկ»–ի պէս գործի մը պարագային՝ առաւել եւս։ Տէր Հայրը ըսաւ նաեւ, թէ «Նարեկ»–ը կը թուի, որ մենախօսութիւն մըն է, բայց իրականութեան մէջ երկխօսութիւն է, ապա յետ կարճ բացատրութեան՝ ըսաւ, թէ նախատեսած է յառաջիկային անդրադառնալ այս նիւթին։

Յաւարտ դասախօսութեան, սերտողութեան համար Տէր Գառնիկ ընտրած էր «Նարեկ»–ի Բան Ա.1–ը։ Նախ կարդացուեցաւ զրաբարը, ապա Թորգոմ Արք. Գուշակեանի արեւմտահայերէն թարգմանութիւնը։ Սերտողութեան ընթացքին, երբեմն կարդացուեցաւ Վազգէն Գէորգեանի արեւելահայերէն թարգմանութիւնը։ Տ. Գառնիկ բառերու բացատրութիւններ տուաւ, նաեւ՝ կարեւոր տարրերու իր մեկնութիւնները։

Առաջին դասընթացքը աւարտեցաւ հետաքրքրական եւ հոգեպարար մթնոլորտով։

Տիքի Թորիկեան

Սարգիս Զէյթւեան հայրենապաշտ էր եւ կ’ուզէր ազգային մտածողութիւն ներարկել հայկական իրականութեան մէջ. Հարցագրոյց «Ամենադեկավարը՝ Սարգիս Զէյթւեան» գիրքի հեղինակ Կարօ Յովհաննէսեանի հետ

Այս տարի կը նշուի Հայկական արեւելումի գաղափարախօս, դաշնակցական սերունդներու դաստիարակ, անկուռ առաջնորդ ՀՅԴ Բիւրոյի անդամ Սարգիս Զէյթլեանի առեւանգման եւ նահատակութեան 40-ամեակը։ Այս առթիւ «Հորիզոն»ի գլխաւոր խմբագիր Վահագն Գարազաշեան հարցազրոյց մը ունեցաւ «Ամենադեկավարը՝ Սարգիս Զէյթլեան» գիրքի հեղինակ, ազգային գործիչ եւ կրթական մշակ Կարօ Յովհաննէսեանի հետ։ Ստորեւ այդ հարցազրոյցը.

Հ.– Ձեր հրատարակած «Ամենադեկավարը՝ Սարգիս Զէյթլեան» գիրքին կողքին վրայ կը նշուի Ա. հատոր եւ այս հատորին մէջ պարփակուած են Ս. Զէյթլեանի կեանքը, ուսուցչական եւ տնօրէնութեան ժամանակահատուածը եւ «Յուսաբեր»ի ու «Ազդակ Շաբաթօրեակ»ի մէջ լոյս տեսած իր հրապարակագրական էջերը։ Վստահաբար աշխատանք կը տանի՞ք Բ. հատորին վրայ. ի՞նչ են Բ. հատորի ենթաբաժանումները։

Կ.Յ.– Նախ յայտնեմ, որ այս գործին գաղափարը 2015–ին ծնունդ առած է մէջս, բայց որովհետեւ ուսուցչական ասպարէզի մէջ էի, բանասիրական աշխատանքը չէի կրնար անհրաժեշտ չափով կատարել։ Մինչեւ 2020 թուական խմբագրական աշխատանքի առումով գրեթէ բան չեմ ըրած, այլ իր հետ իմ ունեցած յուշերս գրի առած եմ եւ կարգ մը տեղեկութիւններ հաւաքած։

Նշեմ, որ իր յօդուածները գտնելը բաւական դժուար եղաւ, որովհետեւ խմբագրականները ստորագրուած չեն, ինչպէս բոլոր մեր միւս թերթերու խմբագրականները, բայց ես ցանկ մը պատրաստած էի, ապա իր կողակիցին՝ Սոնա Զէյթլեանի ունեցած ցանկին հետ բաղդատելով գործի լծուեցայ։

Պէտք է ըսել, որ իր յօդուածները շատ շատ են, մանաւանդ որ Զէյթլեան այնպիսի չրջանի մը խմբագիր եղած էր, որ կը գուգադիպէր 1961–ի թեմական ընտրութիւններուն տեղի ունեցած սուր ընտրապայքարին, եւ այն ատեն ո՛չ Նաւասարդեանը ողջ էր, ո՛չ Գաբրիէլ Լազեանը եւ ո՛չ ալ Բենիամին Թաշեանը գործի վրայ էր։ Հետեւաբար Սարգիս Զէյթլեանն էր, որ դէմ պիտի դնէր հակադաշնակցական բոլոր գրութիւններուն։

Բուն աշխատանքս սկսած է 2020–էն ետք, տեղեկութիւնները հաւաքելէ ետք, որովհետեւ որեւէ ուսումնասիրութեան պարագային տեղեկութիւնները հաւաքելը գործին մեծ մասը կը կազմէ։ Ձորս անգամ Շիրակօ աղլիւսն մօտ գալով եւ առանձնանալով ու նուիրուելով այս աշխատանքին, անցեալ տարի՝ 2024 թուականին, աւարտեցի գործը։ Սկիզբը իմ նպատակս էր մէկ հատորի մէջ իր ամբողջ գործունէութիւնը եւ իր տաղանդին բոլոր կողմերը ներկայացնել։ Բայց գործը այնպիսի ընթացք առաւ, որ երբ խմբագրականներն ու հրապարակագրական էջերը թէ՛ «Յուսաբեր»ի եւ թէ՛ «Ազդակ» օրաթերթին մէջ լոյս տեսած, զանազան գլուխներու մէջ ժողվեցի, անդրադարձայ, որ կարելի չէ մէկ հատորով այս բոլորը ներկայացնել։

1955–էն սկսեալ իր գործերը 816 էջի հասաւ, իսկ եթէ կիսէի, համաչափ պիտի չլլլար աշխատանքը. այսինքն կար կեանքը, տնօրէն–ուսուցիչը, որոնք այդ 816 էջին 200–225 էջը կը կազմէին, մնացեալ մօտ 600 էջը պիտի ըլլար գուտ հրապարակագրական իր գործերը երկու թերթերուն պարագային, հետեւաբար առաջին հատորը ընդգրկեց 1955–1966–ի ժամանակաշրջանը, ապա 1966–էն ետք իր գործունէութիւնը պիտի հրատարակուին յաջորդ հատորներուն մէջ։

Պատկերացումս այն է, որ 1967–1972–ի իր գործունէութիւնը, որպէս Կեդրոնական կոմիտէի անդամ, եթէ կրցայ ամփոփ կերպով տալ (թէեւ պիտի չուզէի ամփոփել որեւէ ձեւով), որովհետեւ այդ տարիներուն բազմաբեղուն գործունէութիւն ունեցած է, եւ ինչպէս բանախօսութեանս մէջ ըսի, Դաշնակցութեան գործունէութիւնը Լիբանանի մէջ իր ոսկեգարը ապրած է 1969–1972 թուականներուն, անկէ ետք՝ 1973–էն մինչեւ 1985 թուականներու Բիւրոյի իր գործունէութիւնը պիտի ամփոփեմ երրորդ հատորին մէջ։ Հատորի նախաբանին մէջ նշած եմ, որ եթէ ոմանք Զէյթլեանի մասին որեւէ արխիւային նիւթեր կամ լուսանկարներ ունին, կապուին հետս, garo.ohannessian@gmail.com հասցեով, որովհետեւ ես լուրջ դժուարութիւն ունեցայ թէ՛ արխիւներէ եւ թէ՛ զանազան բարեկամներէ հարկ եղած տեղեկութիւնները հաւաքելու։ Օրինակ ժառանգաւորացի իր դասընկերներն էին իր կենսագիրները՝ պարոն Մովսէս Այնթէպեանն ու Տէր Արսէն Քհն. Քէշիշեանը։ Պօղոս Մնայեան աւելի բարձր դասարան եղած է եւ աւելի կանուխ շրջանաւարտ եղած։ Ասոնք ինծի տուին իրապէս հարստացնող տեղեկութիւններ եւ լուսանկարներ, զորս օգտագործեցի գիրքին մէջ։

Գահիրէի մէջ իր գործունէութեան պարագային ջանացած եմ գտնել իր աշակերտները եւ անոնցմէ տեղեկութիւններ քաղել անոր դասաւանդութեան ձեւին եւ թողած տպաւորութիւններուն մասին, նոյնը նաեւ Այնճարի պարագային։ Աղէկ որ հաւաքած եմ, որովհետեւ

անոնցմէ ոմանք մահացան։

Ես նոյնիսկ իր դասընկերուհիները գտած եմ, օրինակ տիկին Գարմէն Տէր Կարապետեանը, որ Լոս Անճըրլս է, Յիմի Աղասարգիսեանը, որ նոյնպէս մահացաւ, Մարի Պազգայեան Արեւեանը, որ առաջին շրջանաւարտներէն եղած է, առաւել Վարուժան Մանճեանը, որ այժմ Աւստրալիա է։ Այս բոլորէն վկայութիւններ հաւաքագրած եմ, որպէսզի տեղեկութիւններ ունենամ իր դասաւանդման եղանակին եւ անոր բերած նորութիւններուն մասին։ Այն ուսուցիչները, որոնք իր հետ գործած են, կը վկայեն, որ իր դպրոցավարութիւնը եղած է շատ ժողովրդավար։

1963–1965 թուականներուն, երբ Այնճարի տնօրէնը եղած է, անոր կողքին եղած է նաեւ ՅՅԴ–ի «Կարմիր Լեռ» կոմիտէի հերթապահը, եւ իբրեւ հերթապահ իր մասին վկայութիւնները հրաշալի են։ Ան երկաթի պէս դեկավարած է Այնճարը, դէմ եղած է բոլոր անարդարութիւններուն, կաշառքին, գողութիւններուն եւ հաստատած է արդարութեամբ հաւասարակշուած դրութիւն։

Հ.– Այս տարի 50–ամեակն է Լիբանանի եղբայրասպան քաղաքացիական պատերազմին։ Լիբանանահայութեան համար այդ արիւնլալի պատերազմը եղաւ անկիւնադարձային փորձաքար մը։ Լիբանանի հայկական թաղամասերու ինքնապաշտպանութիւնը կազմակերպելու առաքելութիւնը ստանձնած էր Դաշնակցութիւնը։ Ի՞նչ ուսանելի դասեր քաղեց սփիւռքահայութիւնը անկէ։

Կ.Յ.– 1958–ի դէպքերը ներքին հայկական հարցեր չէին, որքան արտաքին, որովհետեւ պաղ պատերազմի ատեն աշխարհը բեւեռացած էր երկու ծայրամասերու. կար արեւմտեան թեւը, որ կը ղեկավարուէր ԱՄՆ–ի կողմէ, եւ արեւելեան թեւը, որ կը ղեկավարուէր խորհրդային միութեան կողմէ։ Շատեր կը կարծեն, թէ 1933 թուականէն ասդին եկեղեցական տագնապ ունեցած ենք մենք, բայց ես ճիշդ չեմ տեսներ ատիկա, որովհետեւ Զէյթլեան կը բացատրէ, որ եկեղեցական տագնապը 1920–էն ետք ստեղծուած է, եւ իբրեւ նոր տարր՝ համայնավար վարչակարգը պատճառ եղած է մեր եկեղեցական պառակտումին։ Նախ հիմնաւորում մը պէտք է ընել. էջմիածնայ Կաթողիկոսութիւնը սելճուք, թուրք, թաթար արշաւանքներուն ատեն տեղափոխուեցաւ հօն, ուր որ թաղաւորութիւն կար, այսինքն Ռուբինեան չըջան։ 1375–ին Ռուբինեան թաղաւորութեան տապալումէն ետք մինչեւ 1441 հօն գործեց իբրեւ Սիսի կաթողիկոսութիւն։ Անկէ ետք կարգ մը կղերականներ էջմիածին վերադարձան, բայց Սիսի կաթողիկոսութիւնը մնաց այնտեղ մինչեւ 1915։

1441–1920 թուականներուն որեւէ հարց չկար մեր եկեղեցւոյ մէջ։ 1920–էն ետք, Զէյթլեան կ’ըսէ, որ տուեալ մը աւելցաւ, որն էր համայնավարութիւնը։ Յստակ է անշուշտ, որ համայնավարութիւնը չէր ընդուներ կրօնքի գոյութիւն, որովհետեւ Գարլ Մարքսի տեսութիւնը այն էր, որ կրօնքը ժողովուրդի թմրեցուցիչ է, եւ Հայաստանի մեր եկեղեցիները վերածուեցան մթերանոցներու կամ գիշերային զբօսավայրերու։ Անով հանդերձ էջմիածինը պահուեցաւ՝ սփռււքը ամբողջութեամբ անոր ենթարկելու հեռանկարով, եւ որով համայնավարութիւնը կարեւնայ տիրութիւն ընել ամբողջ սփռւքին։

1958–ի այս խնդիրները մեծ դաս եղան մեզի համար, որովհետեւ մենք տուրք տուինք օտարներուն՝ թէ՛ լիբանանեան կուսավարութեան, թէ՛ արտաքին գործակալութիւններուն։ Ապա, երբ 1975–ին քաղաքացիական կռիւները սկսան, Զէյթլեանի աշխատանքը եղաւ, այլ պատասխանատուներու հետ անշուշտ, ստեղծել միասնական ճակատ, եւ բոլոր կուսակցութիւնները՝ Ռամկավար Ազատական կուսակցութիւնը, Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցութիւնը եւ Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութիւնը, քով քովի գալով որդեգրեցին դրական չէզոքութիւն։ Յայտնեմ, որ այդպիսով մենք 1975–ին ծուղակի մէջ չիմկանք։ Բնականաբար մենք վնասներ ունեցանք, բայց գոնէ հայը հայուն դէմ որեւէ ձեւով չլարուեցաւ։ Ասիկա ինծի համար մեծագոյն բարիքն էր, որուն պարագային պէտք է ըսել նաեւ որ 1965–ը՝ ապրիլեան եղեռնի յիսնամեակը, առաւել 1963–ը՝ երկու վեհափառներուն հանդիպումը եթովպիոյ մէջ, բարենպաստ պայմաններ ստեղծեցին։

Հ.– Տարիներով եղած է՞ք կրթական մշակ եւ տնօրէն։ Ձեր տեսակէտով, Լիբանանի եւ ինչու ոչ սփիւռքահայ նորահաս սերունդի հայեցի դաստիարակութեան թափ տալու համար ի՞նչ միջոցներ անհրաժեշտ են։

Կ.Յ.– Այս առնչութեամբ ըսեմ, որ 1975–էն առաջ լիբանանեան մեր իրականութեան մէջ գոյութիւն ունէին կարգ մը հայագիտական հիմնարկներ, որոնց շնորհիւ Լիբանանը իրապէս եղած էր մարդուժ պատրաստելու կեդրոն։ Կար Ֆրանսական համալսարանը, որուն Արեւելագիտութեան բաժանմունքին մէջ ունէր Հայագիտական դասընթացը, Բարեգործականը ունէր իր Երուսաղ Հիւսիսեան Հայագիտական հիմնարկը, ուրկէ շրջանա–

ւարտ եղած եմ AUB–ի կողքին, եւ Համազգայինի Հայագիտականը, առաւել Համազգայինի ձեմարանի վերջին 2 տարիները, լսարանական դասարաններու պարագային, ունէին հայագիտական դասընթացք, որմէ շրջանաւարտ էր նաեւ ընկեր Սարգիս Զէյթլեանը։ Գոյութիւն ունէր նաեւ Հայկազեան Քոլէժը (այժմ համալսարան), որ բացառիկ ուսուցիչներով եւ դասախօսներով օժտուած էր, ինչպէս՝ Վահէ Օշական, Գրիգոր Շահինեան եւ այլք։ Այս առումով բազմաթիւ զրագէտներ, խմբագիրներ, գործիչներ եւ կրթական մշակներ պատրաստուեցան այդ ժամանակաշրջանին։

1975–էն ասդին շատ հաստատութիւններ փակուեցան, մնացին միայն Հայկազեանի եւ Համազգայինի հայագիտականները, որոնք որոշ կասեցումներով շարունակուեցան։ Կարելի է ըսել, որ միայն Համազգայինի հայագիտականէն պատրաստուեցան 160 ուսանող–ուսանողուհիներ, որոնք սփռւքի զանազան շրջաններ երթալով, ինչպէս նաեւ Լիբանանի հայկական դպրոցներուն սնունդ տուին։

2004–ին, ցաւ ի սիրտ, դադրեցաւ Համազգայինի հայագիտականը։ Հակառակ անոր որ ես միշտ կ’ըսեմ, թէ նոյնիսկ եթէ 1 ուսանող ունենայինք, պէտք էր պահուէր Համազգայինի հիմնարկը, որովհետեւ իւրաքանչիւր տարին մէկ ուսանող ունենալով, 10 տարուան ընթացքին 10 հոգի պատրաստած կ’ըլլայինք։ Կեանքի զանազան երեւոյթները, առաւել ուսուցչական ասպարէզի անհրապոյր ըլլալը, նկատի առած որ շատ քիչ ամսաթոշակ կը ստանան, առաւել նաեւ որ հայագիտական ուսուցիչները ժամանակին BA–ի մակարդակով կը վարձատրուէին, պիւտճէական խախտումներու պատճառով սկսան նուազ վարձատրուիլ, այս բոլորը պատճառ դարձան, որ հայերէնագիտական դասերը անկում կրեն։ Բայց միայն ասիկա չէ հարցը, յայտնեմ նաեւ որ մեր դպրոցական պատասխանատուներն ու տնօրէնները պէտք է ազգային գաղափարախօսութիւն ունենան, եւ ոչ թէ իրենց միակ մտահոգութիւնը ըլլայ պետական քննութիւններուն առաւելագոյն յաջողութիւն ապահովել։

Իմ տեսակէտովս իւրաքանչիւր գաղութ իր մարդուժի պատրաստութեան բաժինը պէտք է ունենայ, որպէսզի հայ ուսուցիչին, հայ հրապարակագիրին, հայ մշակութային գործիչին աթոռը թափուր չմնայ։

Հ.–Սարգիս Զէյթլեան մեր արդի պատմութեան ազգային քաղաքականութեան հայկական արեւելումի ուսանողն էր։ Այսօր, ի՞նչ նժարի վրայ կը գտնուի հայկական արեւելումը։

Կ.Յ.– Այս հարցը կարելի է բաժնել երկու մասի։ Առաջինը՝ Հայաստանի պարագան է, եւ երկրորդը՝ սփռւքի պարագան։ Հայաստանի մէջ պետական կառոյցը հայկական առեւելումի հետ կապ չունի, որովհետեւ այնքան ատեն որ Յեղասպանութիւնը կ’ուրանայ, այնքան ատեն որ հայ քաղաքացի չի պատրաստուելր այլ՝ պարզապէս քաղաքացի կը պատրաստուել, այնքան ատեն որ Արցախը հայկական հող չեն նկատեր, այլ՝ ատրպէյճանական, այնքան ատեն որ Զանգեզուրի անցքը կ’ուզեն յանձնել, նաեւ ներքին կեանքին առնչութեամբ կ’ուզեն Հայոց պատմութիւնը ամբողջութեամբ խեղաթիւրել կամ սահմանափակել միայն Հայաստանի Հանրապետութեամբ, այս կը նշանակէ, որ հայկական արեւելումի հետ կապ չունին, ազգային գաղափարախօսութեան հետ կապ չունին։

Այս առումով Սարգիս Զէյթլեանը չափազանց այժմէական կը դառնայ։ Հիմա միակ կուսակցութիւնը, որ ազգային գաղափարախօսութիւն կը քարոզէ եւ կ’ուզէ, որ իշխանափոխութիւն տեղի ունենայ՝ Դաշնակցութիւնն է. ոչ թէ որ անպայման Դաշնակցութիւնը ինքը իշխանութիւն ստանձնէ, այլ որպէսզի ունենանք իշխանութիւն մը, որ ազգային գաղափարախօսութիւն ունենայ։ Ասիկա կը թուի թէ բաւական դժուար գործ է, որովհետեւ Նիկոլ Փաշինեան կրցած է թուրքերուն եւ ատրպէյճանցիներուն օժանդակութեամբ իր քաղաքականութիւնը, կամ աւելի ճիշդ՝ թուրքերուն քաղաքականութիւնը առաջ մղել։

Սփռւքի պարագային՝ մենք շատ աշխատանք ունինք ազգային գաղափարախօսութիւնը զարգացնելու իմաստով։ Մեր գործունէութեան բոլոր ասպարէզներէն ներս. դպրոցի պարագային, հրապարակագրութեան կամ մշակոյթի պահպանման պարագային՝ անհրաժեշտ է որ ազգային գործօնը միշտ առկայ ըլլայ։

Սարգիս Զէյթլեան այս հարցին մէջ նոյնիսկ ծայրայեղ էր, հայրենամով, հայրենապաշտ ու ազգայնամոլ ըլլալու չափ։ Կրկին կը շեշտեմ, հայկական արեւելում մը սփռւքի պարագային մեծ նշանակութիւն ունի, եւ իւրաքանչիւր գաղութ իր աշխատանքի իւրաքանչիւր ծիրը պէտք է ունենայ իր աշխատանքի իւրաքանչիւր ծիրը։ Կարելոր չէ կուսակցութեան պարագան, այլ բոլոր կուսակցութիւնները պէտք է արեւելումի՝ հասկացողութիւնը իբր քաղաքականութիւն եւ գործելակերպ որդեգրեն իրենց բոլոր աշխատանքներուն մէջ։

Pope approves canonization of martyred Archbishop Ignatius Choukrallah Maloyan

VATICAN CITY—Pope Francis has cleared the way for the canonization of Blessed Ignatius Choukrallah Maloyan, who was born in 1869 in Mardin, in present-day Turkey, the Vatican reported.

Ordained a priest in 1883 in Lebanon, Archbishop Maloyan took the Christian name Ignatius and became known as an exceptional preacher in both Arabic and Turkish, devoting himself to parish ministry and the study of sacred texts in Alexandria, Egypt.

In 1911, Pope Pius X appointed him Archbishop of Mardin during the Synod of Ar-

menian Bishops in Rome, which examined the situation in Turkey after the rise of the Young Turks movement.

After Turkish forces entered the First World War, the archbishop was arrested along with 13 priests and 600 other Christians in the tumult that included forced enlistments and harassment against Christians, particularly Armenian Christians.

Archbishop Maloyan and his companions were executed on June 3, 1915, when they refused to renounce the faith. He was beatified by Pope St. John Paul II on October 7, 2001.

Aris Babikian appointed as parliamentary assistant to the Minister of Citizenship and Multiculturalism

TORONTO—Ontario MPP Aris Babikian has been appointed by Premier Doug Ford as the Parliamentary Assistant to the Minister of Citizenship and Multiculturalism on April 7.

“I am deeply honoured and humbled by this appointment, and I want to thank Premier Ford for his trust and leadership in giving me the opportunity to serve in this role,” said MPP Babikian. “For years, I have been committed to advocating for the diverse communities that make Ontario so vibrant, and this new role allows me to

further amplify those voices. I am eager to work with Minister Graham McGregor and continue our shared mission of strengthening Ontario’s multicultural fabric and ensuring equal opportunities for all.”

MPP Babikian has long been a champion for ethnic communities, supporting policies that address systemic challenges while promoting multiculturalism. With this new role, MPP Babikian is eager to continue building on Ontario’s proud history as a province that embraces and celebrates diversity.

Armenia’s economic growth continues to slow down

YEREVAN—Economic growth in Armenia continued to slow down in the first two months of this year amid a nearly 20 percent year-on-year slump in industrial output.

The Armenian government’s Statistical Committee, recorded a 4.1 percent rate of “economic activity” in this period. The macroeconomic indicator does not take account of agriculture and tends to be higher than the GDP growth rate.

The Armenian economy grew by 5.9 percent last year, down from 8.3 percent in 2023 and 12.6 percent in 2022. The government forecast late last year a 5.1 percent growth rate for 2025.

The slowdown is widely attributed to dwindling positive knock-on effects of Western sanctions against Russia. Armenian entrepreneurs have taken advantage of the sanctions by re-exporting many Western-manufactured goods to Russia. This was the main driving force behind the robust

growth in 2022 and 2023.

The Statistical Committee reported continued strong gains in trade, other services as well as construction in January-February 2025. But the country’s manufacturing output shrunk by as much as 19.4 percent primarily because of drastic decreases in the production of base metals, metal ores and beverages.

Despite the slowing growth, Prime Minister Nikol Pashinyan was cited as telling a senior official from the International Monetary Fund earlier this week that “economic activity trends persist in the first quarter of the year.”

Pashinyan said his government is taking steps “aimed at ensuring sustainable economic growth” in the country.

In its five-year policy program approved by the Armenian parliament in 2021, the government pledged to ensure that the domestic economy expands by 7 percent annually.

(RFE/RL)

Armenian authorities drop arrest warrant for Azerbaijani man who beheaded elderly Artsakh resident

YEREVAN—Armenian law-enforcement authorities have confirmed that they have withdrawn an international arrest warrant for an Azerbaijani man accused by them of beheading a Nagorno-Karabagh civilian during the 2020 war.

The man, Kamil Zeynalli, was detained by Russian police at Moscow’s Domodedovo international airport in February 2024 due to that warrant. He was freed and flown back to Baku several hours later after an intervention from the Azerbaijani Embassy in Russia.

Armenian Interior Ministry said at the time that Zeynalli is wanted for the beheading of an elderly resident of Karabagh’s southern Hadrut district captured by Azerbaijani forces during the six-week war.

Zeynalli, who is known as a fitness coach, boasted earlier this week that the international search for him launched by “our enemies” has been rescinded “thanks to the efforts of our state.”

The Interior Ministry and the Office of the Prosecutor-General in Yerevan essentially confirmed that in identical statements issued late on Wednesday. They said Armenia and Azerbaijan last year reaffirmed a 2007 “understanding” to cease or not launch international searches for citizens of each other’s countries valid in other ex-Soviet states, including Russia.

The statements did not explain why Zeynalli had been put on Armenia’s wanted list despite that agreement, which has never been publicized or reported before.

“Not only am I unaware [of it,] but our

public is probably hearing about the existence of such a legal document for the first time,” Ara Ghazaryan, an Armenian expert on international law, told RFE/RL’s Armenian Service.

Ghazaryan argued that under Armenian law, an agreement or legal act can come into force only after its publication. He also said that arrest warrants issued for alleged war crimes cannot be invalidated by any Armenian-Azerbaijani deal.

News of Zeynalli’s effective removal from the Armenian wanted list emerged less than a month after the Armenian government agreed to withdraw lawsuits filed against Azerbaijan since the 2020 war. The government announced plans to do so after accepting Azerbaijan’s proposals regarding the remaining disagreements on the text of a draft Armenian-Azerbaijani peace treaty. The finalized treaty commits the two sides to dropping cases brought against each other in various international tribunals.

Yerevan’s concession to Baku was denounced by Armenian opposition figures and human rights campaigners as well as exiled activists from Karabagh. They said it is part of Prime Minister Nikol Pashinyan’s desperate efforts to reach the still unpublicized peace deal.

Despite this and other Armenian concessions, Baku has made clear that it will not sign the deal unless Yerevan meets further Azerbaijani demands. Those include a change of Armenia’s constitution.

(RFE/RL)

Aliyev threatens ‘new military confrontation’ with Armenia

BAKU—President Ilham Aliyev of Azerbaijan threatened “new military confrontation” with Armenia, if Yerevan continues to refuse to amend its Constitution, which the Azerbaijani leader claims contains territorial demands from his country.

“Until a peace treaty is signed and Armenia completely renounces all territorial claims against Azerbaijan, which are still present in its constitution, and demonstrates sincerity in its behavior towards normalizing relations with Azerbaijan, the risk of a new military confrontation will always persist,” Aliyev said during an address at an international conference in Baku on April 9.

The statement comes as Azerbaijan continues its daily accusations of Armenian military buildup along the border between the two countries. The

Armenian Defence Ministry also continues to deny Baku’s allegation, saying that it is another provocation from Azerbaijan.

Despite its assurances, however, residents of Armenia’s Syunik Province continue to report nightly gunfire directed at their villages.

The back and forth between Baku and Yerevan has prompted Moscow to urge both countries to refrain from escalation along the border.

“We reaffirm our call on Baku and Yerevan to show restraint, take steps to de-escalate tension, avoid any actions that could lead to a worsening of the situation,” Russian foreign ministry spokesperson Maria Zakharova said during a press briefing on Wednesday, adding that Russia continues to monitor the situation along the

Armenia-Azerbaijan border.

During his speech, Aliyev doubled down on his threats, but claimed that he was ready to take confidence-building steps, despite his ongoing demands from Armenia.

“I have repeatedly stated publicly what we expect from Armenia regarding our territorial integrity and their constitution. When this is done and a peace agreement is signed, there will be no obstacle for the South Caucasus to try to become an integrated region,” he said, “Toward a New World Order.”

The Azerbaijani leader went on to say that Armenia’s “occupation and aggression” has deprived Yerevan of an opportunity to achieve real independence, as well as a chance to become a transit country and reap the benefits of such a position.

Iran prioritizes ‘strategic’ border with Armenia

TEHRAN—A senior Iranian general emphasized the “strategic importance” of his country’s border with Armenia when he commented on a first-ever Armenian-Iranian military exercise that began in a border area, Azatutyun reports.

“This joint exercise is a proactive measure to ensure the combat readiness of our forces, confront terrorism, and contribute to sustainable peace in the region,” Brigadier General Valiollah Madani of Iran’s elite military force, the Islamic Revolutionary Guards Corps (IRGC), told Iranian media.

Madani said that the two-day drills are designed to bolster security along the Armenian-Iranian border.

“Given the sensitive geo-

political position of this area, the strategic importance of our border with Armenia cannot be overstated,” he said.

Announcing the cross-border exercise earlier on April 9, the Armenian Defence Ministry said Armenian and Iranian special forces will simulate a joint operation against imaginary “terrorist groups” attacking the border crossings. It said nothing about the number of participating troops.

Madani also did not give any numbers. He said only that the Iranian participants are elements of the IRGC’s 31st Ashura Operational Division. The division “continues to exemplify operational excellence,” added the general.

The drills came amid what many in Armenia see as the in-

creased risk of an Azerbaijani invasion aimed at opening a land corridor to Azerbaijan’s Nakhichevan exclave through Syunik, the only Armenian province bordering Iran. Earlier this year, Azerbaijani President Ilham Aliyev renewed his threats to forcibly open such a corridor also sought by Turkey. Aliyev warned on Wednesday that the risk of a “new military confrontation” with Armenia will persist until Yerevan meets Baku’s preconditions for a bilateral peace deal.

Iran has repeatedly warned Azerbaijan as well as Turkey against attempting to strip it of the common border or direct transport links with Armenia. Iranian Foreign Minister Abbas

A Mari Usque Ad Mare

\$57 MILLION INVESTMENT FOR OCEANS PROTECTION PLAN AND BASIC MARINE INFRASTRUCTURE IN NORTHERN COMMUNITIES

In a recent press announcement made by the Minister of Transport and Internal Trade Chrystia Freeland, a new investment totalling \$57.8-million was announced that will support 15 projects through the Oceans Protection Plan’s Safety Equipment and Basic Marine Infrastructure in Northern Communities Initiative. The First Nations, Métis, and Inuit all share deep ties to Canada’s oceans and waterways, and this connection spans generations, and that is why this investment is critical.

This investment will be used to expand storage facilities and upgrade sealift infrastructure for Arctic and Northern coastal communities. There are an estimated 47 Northern communities that will see the direct benefits from the investment, including the creation of local jobs, building a resilient supply chain and improving marine safety, while simultaneously being environmentally conscious. The government has said that it is committed to work with First Nations, Métis, and Inuit, and coastal communities to ensure they deliver on the Oceans Protection Plan to keep the oceans and coast healthy, further reconciliation and build a clean future for all Canadians.

Minister Freeland said: “Resupply and sealift operations are absolutely essential for Northern communities. By investing in these upgrades and expansions, we can help support their needs, strengthen local economies and meet the increasing demands for essential goods.”

FEDERAL GOVERNMENT INVESTMENTS IN QUEBEC TRANSIT INFRASTRUCTURE

In a recent press briefing a new \$1.1-billion federal contribution as announced to help Quebec City complete its tramway and Montreal Metro Blue line extension projects. This investment not only important to the province but is also essential in helping Canada build one of the strongest economies in the G7. These two key infrastructure upgrades will help Quebec City and Montreal residents be more mobile, increasing productivity, promote sustainable mobility, and simultaneously consolidate the public transit networking these cities. Another top priority will be to reduce greenhouse gas emissions in the province and these upgrades will contribute to that goal, further strengthening Quebec’s climate resilience.

Steven Guilbeault, Minister of Canadian Culture and Identity, Parks Canada, Quebec Lieutenant, and MP for Laurier—Sainte-Marie said: “By supporting these two major projects, we will improve access to modern, efficient public transit, which will reduce congestion, reduce air pollution, stimulate economic development and create thousands of jobs in Montreal and Quebec City. Since 2015, we’ve supported more than 2,000 public and active transportation projects across the country, and acted to make life easier for families while protecting the environment.”

GOVERNMENT OF CANADA INVESTS \$1.8 MILLION IN ECONOMIC DEVELOPMENT FOR SUPERIOR EAST AND ALGOMA AREAS

In a recent press declaration made by Terry Sheehan, MP for Sault Ste. Marie, on behalf of Anita Anand, Minister of Innovation, Science and Industry, a new \$1.8-million FedNor investment was announced that will be supporting two new projects in the Superior East and Algoma areas. The first project will have a \$1.6-million allocation of funds and will go to the Superior East Community Futures Development Corporation, which will use the investment to support its ongoing operation costs for 2025-2029. The SECFDC will help provide small and medium sized businesses with counselling, investment services, along with strategic planning and socio-economic development.

MP Sheehan said: “FedNor investments like these help strengthen communities by providing a foundation of comprehensive support for all kinds of businesses and organizations. A diverse economy is a strong economy, and support from the Government of Canada empowers organizations like the Superior East Community Futures Development Corporation to provide critical local tools and resources that enable diverse economic growth. FedNor understands Northern Ontario, and these funds will help locally-owned businesses in the region succeed.”

“The Superior East Community Futures Development Corporation is committed to supporting and developing our region, and we are very proud of the work we do. The support we provide local businesses, organizations, and communities has and continues to have a tremendous positive impact on the Superior East area. These FedNor funds will help us to continue our mission of building the communities we know and love. We look forward to continuing to collaborate with FedNor as well as businesses and entrepreneurs on locally-driven future projects,” said Tracy Amos, General Manager, Superior East Community Futures Development Corporation.

ISHKHAN GHAZARIAN
Local Journalism Initiative Reporter

Plight of Armenian captives discussed at UN Human Rights Council session

GENEVA — A discussion on “Human Rights in Azerbaijan: The Trials and Detention of Ethnic Armenians” was held on March 18 at the United Nations Human Rights Council in Geneva.

Participants included Siranush Sahakyan, head of the Center for International and Comparative Law and Executive Director of the Armenian Legal Center for Justice and Human Rights, Philippe Kalfayan, former Secretary General of the International Federation for Human Rights, and Arpi Avetisyan, an international human rights lawyer specializing in strategic litigation. The participants called for the immediate and unconditional release of Armenian prisoners.

Only representatives of the International Committee of the Red Cross are permitted to visit Armenian hostages held in Baku—no other organization has such authorization. If the ICRC is forced to close its operations in Azerbaijan, Armenian prisoners will be left entirely at the discretion of Azerbaijani authorities.

Human rights lawyer Siranush Sahakyan has warned about the risks associated with the possible closure of the ICRC’s mission, emphasizing that Azerbaijan is acting against an organization with a purely hu-

manitarian mandate—one that has been providing critical support to Armenian detainees.

“These authorities operate in an anti-Armenian environment, taking actions against Armenia. This move would endanger Armenian prisoners both physically and psychologically, as Azerbaijani authorities would use them as political tools. The ICRC has also been the only means of communication between hostages and their families,” said Sahakyan.

Another source of information about the detainees is their families. According to Arpi Avetisyan, based on information from Ruben Vardanyan’s relatives, he was held in isolation, denied medical examinations, and his health deteriorated.

“Azerbaijani authorities claim that their Human Rights Commissioner has visited the Armenian prisoners, but we know that this cannot be considered an independent body, and its reports cannot be trusted. Meanwhile, the Council of Europe’s Committee for the Prevention of Torture has been denied access, which is deeply concerning,” noted Avetisyan.

Out of the 23 Armenian hostages currently held in Baku, 16 are now facing trial. The legal proceedings have

been marked by numerous human rights violations.

According to Sahakyan, Azerbaijan’s judicial system is one of the least independent and most corrupt in the world, with power concentrated in the hands of the executive branch, ensuring that the judiciary serves political interests rather than justice.

“There are numerous reports confirming this reality. Given the discriminatory atmosphere against Armenians, there is no scenario in which Azerbaijani judges can make impartial decisions,” said Sahakyan.

Addressing the sham trials and those being persecuted, Philippe Kalfayan emphasized: “These individuals are symbols of resistance; they sought to uphold the existence of the Republic of Artsakh. They refused to submit to the Azerbaijani administration. That is why they are being prosecuted, and their trials will continue in the coming months.”

The “Human Rights in Azerbaijan: Trials and Detention of Ethnic Armenians” discussion was organized at the UN Human Rights Council by the European Centre for Law and Justice and the human rights organization Christian Solidarity International.

IRAN...

continued from page E1

Araghchi reaffirmed Tehran’s strong opposition to the so-called “Zangezur corridor” when he visited Yerevan on March 25.

Alen Shadunts, an Armenian expert on Iran, described the

joint exercise as an Iranian message to Baku.

“Military exercises held in this format have a deterrent

role,” Shadunts told RFE/RL’s Armenian Service. “The Iranian side is thus trying to show that if there is instability in the border area, they will definitely respond in some way.”

(RFE/RL)

Ascenseur Elevator
Services Inc.

PO Box 30, St-Laurent, Qc. H4L 4V4
RBQ# 1812-6474-22

www.adamselevator.ca

TEL: 514-745-4455 - FAX: 514-745-6613

**RENOVATION, REPAIRS, MAINTENANCE,
INSTALLATION OF ELEVATORS.**

Eddie, Pedro, Joyce Oughourlian

MARK CARNEY WILL FIGHT
AGAINST TRUMP'S TARIFFS
AND BUILD A
STRONG CANADIAN ECONOMY.

VOTE FOR A STRONGER CANADA

Authorized by the registered agent for the Liberal Party of Canada.

ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ 110-ԱՄԵԱԿԻ ՈԳԵԿՈՉՈՒՄՆԵՐ ԳԱՆԱՏԱՅԻ ՄԷՋ

ՕԹԹԱՈՒԱ

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ, 24 ԱՊՐԻԼ 2025

ՀՅԴ ԳԵՄԻ անդամները կազմակերպած են պահանջատիրական քայլարշաւ եւ բողոքի ցոյց

ԹՈՐՈՆՏՕ

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ, 23 ԱՊՐԻԼ 2025

Մոմավառութիւն – Երեկոյեան ժամը 8:00-ին

Յիշատակի պուրակին մէջ

202 Calvert Road, Markham

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ, 24 ԱՊՐԻԼ 2025

Պահանջատիրական քայլարշաւ

Մեկնում առաւօտեան ժամը 11:00-ին, City Hall-էն,

100 Queen Street West, Toronto

Աւարտ՝ յետմիջօրէի ժամը 2:00-ին թրքական

հիւպատոսարան, 10 Lower Spadina Avenue, Toronto

Միջ-յարանուանական Ոգեկոչումի ձեռնարկ

Երեկոյեան ժամը 7:00-ին, Ա. Աստուածածին եկեղեցի,

45 Hallcrown Place, North York

ՎԱՆԳՈՒՎԸՐ

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ, 23 ԱՊՐԻԼ 2025

Երեկոյեան ժամը 7:30-էն սկսեալ

Պահանջատիրութեան ցոյց եւ

Ջահերով երթ

Երթի ուղղութիւնը՝

Mountain View Celebration Hall-էն

(հիւսիսային մուտք – 41րդ փողոց)

սկսեալ դէպի Վանգուվըրի Հայոց

ցեղասպանութեան յուշարձան, ուր

տեղի պիտի ունենայ հաւաք

Հրաւիրուած է Վանգուվըրի ամբողջ

Հայ համայնքը

ՔԵՊԷԳ

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ, 23 ԱՊՐԻԼ 2025

Կազմակերպութեամբ ՀՅԴ ԳԵՄԻ «Լեւոն Շանթ» եւ «Բեկոր Աշոտ» մասնաճիւղերու

Հսկում՝ Լաւալի մէջ, ցեղասպանութեան յուշարձանին դիմաց

Երեկոյեան ժամը 7:00-ին

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ, 24 ԱՊՐԻԼ 2025

Առաւօտեան ժամը 10:30-ին – ՀԱԻԱՔ Ս. Յակոբ Ազգային վարժարանի բակին մէջ եւ քայլարշաւ դէպի

Parc Marcelin Wilson

11:30-ին – Ոգեկոչման ձեռնարկ ցեղասպանութեան յուշարձանին մօտ

ՍՈՒՐԲ ԵՒ ԱՆՄԱՀ ՊԱՏԱՐԱԳ – ԿԱՐԳ ԲԱՐԵԽՕՍԱԿԱՆ

Կը պատարագէ եւ յաւուր պատշաճի կը քարոզէ՝

Գերշ. Տ. Բաբգէն Արք. Չարեան

Առաջնորդ Գանատայի Հայոց Թեմի

Երեկոյեան ժամը 7:15-ին, Ս. Յակոբ Առաջնորդանիստ Մայր եկեղեցի

ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԷՍ

25 (կ.ե. ժամը 8:00), 26 եւ 27 ԱՊՐԻԼ 2025 (կ.ա 10:00 - կ.ե 6:00)

Կազմակերպութեամբ Քեպէգի Հայ Համայնքի Միացեալ Մարմնի

Քեպէգահայ արուեստագէտներու գործերու ցուցահանդէս

Galerie Angelina, 55 rue de la Commune Ouest, Montréal, Qc, H2Y 2C6

ՍԵՆՔ ԳԱԹՐԻՆԶ

ՈՒՐԲԱԹ, 25 ԱՊՐԻԼ 2025

Հայոց ցեղասպանութեան

110-ամեակի ոգեկոչում

Երեկոյեան ժամը 7:00-ին

Սենթ Գաթրինգի Հայ կեդրոն

ՀԱՄԻԼԹՆ

ԿԻՐԱԿԻ, 27 ԱՊՐԻԼ 2025

Հայոց ցեղասպանութեան

110-ամեակի ոգեկոչում

Կէսօրէ ետք ժամը 1:00-ին

Համիլթընի Հայ կեդրոն

ԳԵՄՊՐԻՃ

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ, 24 ԱՊՐԻԼ 2025

Սուրբ եւ Անմահ Պատարագ,

Երեկոյեան ժամը 7:00-ին

Ս. Նշան եկեղեցւոյ մէջ

Մոմավառութիւն, Երեկոյեան ժամը 8:30-ին, հայ

կեդրոնին մէջ

ՈՒՐԲԱԹ, 25 ԱՊՐԻԼ 2025

The Promise «Խոստումը»

շարժապատկերի ցուցադրութիւն

ԿԻՐԱԿԻ, 27 ԱՊՐԻԼ 2025

Հայոց ցեղասպանութեան 110-ամեակի ոգեկոչում

Կէսօրէ ետք ժամը 1:00-ին

Գեմպրիճի Հայ կեդրոն

ASSEMBLÉE
NATIONALE
DU QUÉBEC

Le 24 avril est proclamé Jour commémoratif du génocide arménien, reconnu officiellement par l'Assemblée nationale du Québec depuis 2003.

C'est un devoir de mémoire de se souvenir du million et demi d'hommes, de femmes et d'enfants qui ont été massacrés ou qui ont été déportés entre 1915 et 1923.

N'oublions jamais cette tragédie.

CÉLINE HAYTAYAN

DÉPUTÉE DE LAVAL-DES-RAPIDES

☎ 450 668-6077

✉ Celine.Haytayan.LDR@assnat.qc.ca

📍 400 boul. St-Martin O. | bur. 309
Laval (QC) H7M3Y8

110

HONORONS SOLONNELLEMENT
LA MÉMOIRE DES VICTIMES
DU GÉNOCIDE ARMÉNIEN

1915
2025

ANS

ՄԻԱՍՆԱԲԱՐ ՅԱՐԳԵՆՔ
ՅԻՇԱՏԱԿԸ ՀԱՅՈԳ
ԳԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԵՐՈՒՆ

Sandra
EL-HELOU
Souvenir-Labelle

Ray
KHALIL
Sainte-Dorothée

Aline
DIB
Saint-Martin

Vasilios
KARIDOGIANNIS
L'Abord-à-Plouffe

Seta
TOPOUZIAN
Renaud

Stéphane
BOYER
Maire de Laval

EXPERIENCE
AMAZING NOW

2025 NX 250 SIGNATURE

LEASE APR FROM
2.9%*
24 MONTHS

\$597*
MONTHLY
DOWN PAYMENT
\$7,000*

CASH PURCHASE
PRICE FROM
\$50,815*

LEXUS GABRIEL ST-LAURENT

3303, ch. de la Côte-de-Liesse
Saint-Laurent, QC H4N 3C2
lexusgabrielstlaurent.com
514 747-7777

*Representative lease offer based on a new and previously unregistered 2025 Lexus NX 250 AWD Signature. MSRP: \$50,815. 2.9% APR for 24 months. Monthly lease payment is \$597 plus taxes. \$7,000 down payment plus taxes. Includes: \$2,977.40 Government Fees, Delivery and Destination charge; \$100 A/C charge; \$22.50 tire tax; \$595 dealer administration fee; \$0.60 filters; \$0.90 lubrication oil; \$1 coolant/antifreeze; \$48.40 RDPRM fee; \$4 agent fee; as well as all other applicable fees, levies, and duties (all of which may vary by region and dealer). License, insurance, registration, and applicable sales taxes are extra. Total price with charges: \$54,442. 6,000 km per year allowance; charge of \$0.20/km for excess kilometres. Lexus Dealers are free to set their own prices. Limited-time offers only available to retail customers at participating Lexus Dealers. Dealer may lease for less. Dealer order/trade may be necessary (but may not be available in all cases). Conditions apply. Offer is subject to change or cancellation without notice. See your Lexus Gabriel St-Laurent dealer or visit lexusgabrielstlaurent.ca for details. Offers are effective between March 1, 2025, and March 31, 2025, unless extended or revised.

4

ՀՈՐԻԶՈՆ, 21-28 ԱՊՐԻԼ 2025

UN CANADA FORT

AVEC VOTRE ÉQUIPE LIBÉRALE

CANADA STRONG

WITH YOUR LIBERAL TEAM

VOTEZ PAR
ANTICIPATION
ADVANCE POLLS

AVRIL • APRIL

VENDREDI	SAMEDI	DIMANCHE	LUNDI
18	19	20	21
FRIDAY	SATURDAY	SUNDAY	MONDAY

DE 9h00 À 21h00 • 9 AM TO 9 PM

VOTEZ LE JOUR
DES ÉLECTIONS
ELECTION DAY

LUNDI
MONDAY

28

AVRIL
APRIL

DE 9h30 À 21h30 • 9:30 AM TO 9:30 PM

RACHEL
BENDAYAN
OUTREMONT

FAYÇAL
EL-KHOURY
LAVAL—LES ÎLES

STEVEN
GUILBEAULT
LAURIER—SAINTE-MARIE

ANTHONY
HOUSEFATHER
MONT-ROYAL / MOUNT ROYAL

MÉLANIE
JOLY
AHUNTSIC-CARTIERVILLE

ANNIE
KOUTRAKIS
VIMY

EMMANUELLA
LAMBROPOULOS
SAINT-LAURENT

CARLOS
LEITÃO
MARC-AURÉLE-FORTIN

MARJORIE
MICHEL
PAPINEAU

MARC
MILLER
VILLE-MARIE—LE SUD-OUEST
ÎLE-DES-SŒURS

SAMEER
ZUBERI
PIERREFONDS—DOLLARD

Liberal

Autorisée par l'agent officiel de / Authorized by the official agent of: Rachel Bendayan, Fayçal El-Khoury, Steven Guilbeault, Anthony Housefather, Mélanie Joly, Annie Koutrakis, Emmanuella Lambropoulos, Carlos Leitão, Marjorie Michel, Marc Miller, Sameer Zuberi.

JOURNÉE DE COMMÉMORATION DU génocide arménien

À L'OCCASION DE CETTE 110^E COMMÉMORATION, NOUS RENDONS HOMMAGE AUX VICTIMES DU GÉNOCIDE ARMÉNIEN ET EXPRIMONS NOTRE SOLIDARITÉ AVEC LA COMMUNAUTÉ.

ON THIS 110TH COMMEMORATION, WE PAY TRIBUTE TO THE VICTIMS OF THE ARMENIAN GENOCIDE AND EXPRESS OUR SOLIDARITY WITH THE COMMUNITY.

Vana Nazarian

City Councillor
Conseillère de la Ville
District Côte-de-Liesse
Saint-Laurent

vana.nazarian@montreal.ca
514 865-6000 poste 4043

Chahi Tarakjian

Borough Councillor
Conseiller d'arrondissement
District Cap-Saint-Jacques
Pierrefonds-Roxboro

chahi.tarakjian@montreal.ca
514 626-5301

Mary Deros

City Councillor
Conseillère de la Ville
District Parc-Extension
Villeray-Saint-Michel-
Parc-Extension

mary.deros@montreal.ca
(514) 872-3103

Aref Salem

Leader of the Official Opposition
Chef de l'Opposition officielle
City Councillor
Conseiller de la Ville
District Norman-McLaren
Saint-Laurent

aref.salem@montreal.ca
514 855-6000 poste 4042

Dimitrios Beis

Mayor
Maire

Pierrefonds-Roxboro
dimitrios.beis@montreal.ca
514 626-5283

**Catherine
Clément-Talbot**

City Councillor
Conseillère de la Ville
District Cap-Saint-Jacques
Pierrefonds-Roxboro

catherine.clement-talbot@montreal.ca
514 626-5328

Benoit Langevin

City Councillor
Conseiller de la Ville
District Bois-de-Liesse
Pierrefonds-Roxboro

benoit.langevin@montreal.ca
514 626-5328

Louise Leroux

Borough Councillor
Conseillère d'arrondissement
District Bois-de-Liesse
Pierrefonds-Roxboro

louise.leroux@montreal.ca
514 626-5286

Effie Giannou

City Councillor
Conseillère de la Ville
District Bordeaux-Cartierville
Ahuntsic-Cartierville

effie.giannou@montreal.ca
(514)-872-2246

Alan Desousa

Mayor
Maire

Saint-Laurent

alan.desousa@montreal.ca
514 855-6000 poste 4005

Annie Gagnier

Borough Councillor
Conseillère d'arrondissement
District Norman-McLaren
Saint-Laurent

annie.gagnier@montreal.ca
514 855-6000 poste 4018

Jacques Cohen

Borough Councillor
Conseiller d'arrondissement
District Côte-de-Liesse
Saint-Laurent

jacques.cohen@montreal.ca
514 855-6000 poste 4044

Sonny Moroz

City Councillor
Conseiller de la Ville
District Snowdon
Côte-des-Neiges-Notre-
Dame-de-Grâce

sonny.moroz@montreal.ca
438 349-7464

Stephanie Valenzuela

City Councillor
Conseillère de la Ville
District Darlington
Côte-des-Neiges-Notre-
Dame-de-Grâce

stephanie.valenzuela@montreal.ca
438 354-8710

Saint-Laurent, 777, boulevard Marcel-Laurin Montréal (QC) H4M 2M7 | **Villeray-Saint-Michel-Parc-Extension**, 405 avenue Ogilvy, Montréal (QC) H3N 1M3 | **Pierrefonds-Roxboro**, 13665, boulevard de Pierrefonds Montréal (QC) H9A 2Z4 | **Ahuntsic-cartierville**, 555, rue Chabanel Ouest, Montréal (QC) H2N 2H8 | **Côte-des-Neiges-Notre-Dame-de-Grâce**, 5160, boulevard Décarie Bureau 710, Montréal (QC) H3X 2H9 |

Montréal

NOUS COMMÉMORONS LE 110e ANNIVERSAIRE DU GÉNOCIDE ARMÉNIEN.

WE COMMEMORATE
THE 110TH
ANNIVERSARY OF
THE ARMENIAN
GENOCIDE.

Կ'ոգեկոչենք Հայոց
ցեղասպանութեան
110 ամեակը

VIRGINIE DUFOUR
Députée de / MNA for
Mille-Îles

MARWAH RIZQY
Députée de / MNA for
Saint-Laurent

ANDRÉ A. MORIN
Député de / MNA for
Acadie

MICHELLE SETLAKWE
Députée de / MNA for
Mont-Royal-Outremont

SONA LAKHOIAN OLIVIER
Députée de / MNA for
Chomedey

LE CANADA D'ABORD

POUR FAIRE CHANGEMENT

CANADA FIRST

FOR A CHANGE

Conservateur

Conservative

VOTEZ / VOTE

KONSTANTINOS MERAKOS

LAVAL—LES ÎLES

NOTRE PLAN CONSERVATEUR DE GROS BON SENS:

✓ Supprimer toutes les taxes carbone.

✓ Réduire l'impôt sur le revenu de 15 %.

✓ Réduire la TPS sur l'achat d'une maison (jusqu'à 1,3 M\$).

✓ Réduction de l'impôt sur les gains en capital.

✓ Réduire les impôts pour les aînés, garantir la retraite à 65 ans et offrir plus de flexibilité pour les retraits en argent et les REER.

✓ Peines d'emprisonnement à perpétuité pour les « pires criminels » accusés de trafic de personnes, de contrebande d'armes à feu ou de trafic de fentanyl.

✓ Rétablir les subventions aux apprentis et former 350 000 travailleurs.

✓ Creation d'un « Sceau bleu » national afin de délivrer rapidement des permis d'exercice aux professionnels et ramener les médecins et les infirmières chez nous.

OUR COMMON SENSE CONSERVATIVE PLAN:

✓ Eliminate all carbon taxes.

✓ Cut income taxes by 15%.

✓ Cut the GST on home purchases (up to \$1.3 million).

✓ Reduce the capital gains tax.

✓ Lower taxes for seniors, secure retirement at 65, and allow greater flexibility for RRSPs and cash withdrawals.

✓ Impose life sentences on the worst criminals convicted of human trafficking, gun smuggling, or fentanyl trafficking.

✓ Restore apprenticeship grants and train 350,000 skilled workers.

✓ Create a national "Blue Seal" to fast-track licensing for professionals and bring home doctors and nurses.

QR Code

Contactez-moi/Contact me: 1 (450) 231 2789
info@konstantinosmerakos.ca | www.konstantinosmerakos.ca

Facebook

Instagram

LinkedIn

X

RAMENONS LE GROS BON SENS CHEZ NOUS

COMMON SENSE. LET'S BRING IT HOME.

AUTHORIZED BY THE OFFICIAL AGENT OF KONSTANTINOS MERAKOS

Autorisé par l'agent officiel de Konstantinos Merakos

ANI BAKERY LTD

Middle Eastern Pizza Lahmajoun

Սեփականատեր՝ Արսեն Տապալադեան

Ուր կը գտնէք հայկական եւ արաբական լահմաճունի տեսակներ՝ փոքր եւ քսական չափերով: Լահմաճունը կը պատրաստենք մեր չափերով եւ յաճախորդներուն պահանջին համաձայն՝ միսը իրենցմէ կամ մեզմէ: Կը պատրաստենք եւ կը ծախենք նաեւ թահինով հաց, պանիրով հաց եւ մենեիշ: Միշտ պատրաստ ենք ձեր ապսպրանքներուն գոհացում տալու ուրախ եւ տխուր առիթներով:

Address: 25 Howden Road, Unit #2, Scarborough, Ontario M1R 3C3 | Phone: (416) 285-7164

Բաց ենք շաբաթը վեց օր, կիրակի մինչեւ կէսօրէ ետք՝ ժամը 2:00 (Երկուշաբթի փակ)

Փորձեցէք եւ գոհ պիտի մնաք

Image 1

Image 2

Image 3

Image 4

8

ՀՈՐԻԶՈՆ, 21-28 ԱՊՐԻԼ 2025

La réponse du Saint-Siège d’Etchmiadzine à l’événement anti-arménien organisé par l’Azerbaïdjan à Rome

ETCHMIADZINE — Le Saint-Siège d’Etchmiadzine a émis le communiqué suivant:

Le 10 avril dernier, à l’Université pontificale grégorienne de Rome, à l’initiative de l’ambassade d’Azerbaïdjan près le Saint-Siège et de plusieurs organisations azerbaïdjanaises, s’est tenue la conférence «Le christianisme en Azerbaïdjan». Un événement intitulé «Histoire et temps modernes» a réuni des représentants de différents pays.

Au cours de l’événement, à l’initiative de la machine de propagande azerbaïdjanaise, une tentative a été une fois de plus faite de nier l’appartenance arménienne du patrimoine historique et culturel de l’Arménie et de l’Artsakh, de déformer les réalités historiques avec l’intention malveillante de se l’approprier à l’avenir.

Tout cela se produit alors que la communauté internationale n’a pas encore correctement évalué les actions génocidaires menées par l’Azerbaïdjan, la violation des droits fondamentaux de tous les Arméniens déplacés de force de l’Artsakh, les actions illégales et humiliantes menées contre les prisonniers de guerre arméniens détenus dans les prisons de Bakou, l’appropriation du patrimoine spirituel et culturel de l’Artsakh et la destruction complète des traces arméniennes.

Nous regrettons qu’un tel événement antiscientifique ait pu être organisé dans les locaux d’un établissement d’enseignement supérieur catholique.

A cet égard, le Saint-Siège d’Etchmiadzine prendra les mesures nécessaires dans le cadre de la communication inter-ecclésiale.

SAINT-SIÈGE D’ETCHMIADZINE

Violence, matelas brûlés, cellules délabrées: plongée dans l’enfer de la prison de Nubarashen

EREVAN—Violence gratuite, coups brutaux, matelas brûlés, lits cassés, cellules insalubres... C’est le constat accablant dressé par un groupe indépendant d’observateurs après une visite urgente à la prison de Nubarashen, à Erevan. Leur rapport est accompagné de photos montrant des contusions visibles sur des détenus, des objets personnels détruits, et des conditions de détention indignes.

«Nous avons constaté un usage de la force impliquant des unités spéciales, avec des signes évidents de brutalité. Chaque intervention de ce type doit être justifiée, afin d’évaluer si la force employée était proportionnée», a déclaré à RFE/RL Zaruhi Hovhannisyan, membre du groupe de surveillance.

Le ministère de la Justice, lui, dément tout abus.

L’alerte a été lancée par des détenus condamnés à perpétuité. Ils ont récemment contacté la militante des droits humains Zhan-na Aleksanyan, affirmant qu’une quarantaine d’agents des forces spéciales avaient fait irruption dans leur cellule, les avaient roués de coups et saccagé leurs affaires, sans raison apparente.

«La violence était telle que l’un des gardiens a tenté de protéger un prisonnier par son propre corps», rapporte Hovhannisyan.

Les prisonniers racontent que les tensions ont commencé lors d’une promenade, au cours

de laquelle ils auraient chanté des chansons patriotiques, dont certaines en langues étrangères. Cela aurait déplu à l’administration, qui leur aurait ordonné de se taire. Parmi les titres en question: Dolya Vorovskaya, une chanson populaire russe.

Le Service pénitentiaire reconnaît un recours à la force, mais évoque d’autres raisons: l’un des détenus aurait perturbé l’ordre en formulant des «demandes illégales», comme garder son bol de nourriture ouvert en permanence ou prolonger ses promenades.

«Il s’agissait d’une simple fouille de cellule. Les détenus ont voulu protester par des moyens illégaux: ils ont mis le feu à des objets et ont été traités en conséquence, dans le cadre des pouvoirs réglementaires», a affirmé la ministre de la Justice Srбуhi Galyan à RFE/RL. Elle a défendu les actions de l’administration, invoquant la lutte contre «la sous-culture criminelle». Le détenu accusé d’avoir provoqué les troubles a été transféré dans une autre prison. En réaction, d’autres prisonniers auraient incendié des matelas, dégradé leurs cellules et frappé contre les portes.

Mais selon les observateurs, la version officielle ne tient pas. «Lors de notre visite, nous n’avons pas vu d’objets brûlés à l’échelle évoquée», nuance Hovhannisyan.

Le groupe de surveillance a adressé plusieurs questions au

Au Vatican, une conférence indigne sur le «patrimoine chrétien» de l’Azerbaïdjan

LE VATICAN — Alors qu’un nettoyage ethnique s’est déroulé dans le Haut-Karabagh il y a moins de deux ans, le Saint-Siège a accueilli le 10 avril une conférence organisée par Bakou sur le patrimoine chrétien de l’Albanie caucasienne. Un événement honteux qui s’inscrit dans le contexte des tentative de réécriture de l’histoire au profit du récit officiel azerbaïdjanais.

Au cœur du Vatican, dans les salles solennelles de l’Université pontificale grégorienne, s’est tenue le 10 avril la XIIe conférence scientifique sur le patrimoine de l’Albanie caucasienne, organisée par le gouvernement azerbaïdjanais en partenariat avec des institutions religieuses et académiques proches du pouvoir. Présentée sous le titre «Le christianisme en Azerbaïdjan : histoire et modernité», cette rencontre internationale heurte les consciences.

Derrière une façade de dialogue interreligieux et de promotion du multiculturalisme, ce colloque est clairement perçu comme une entreprise de captation du patrimoine chrétien arménien du Haut-Karabagh, passé sous contrôle de Bakou à l’automne 2023, au terme d’un nettoyage ethnique savamment préparé.

UN RÉCIT ALTERNATIF PROMU À ROME

À la tribune, diplomates et chercheurs liés aux institutions azerbaïdjanaises ont déroulé une narration soigneusement construite : celle d’un christianisme ancien, enraciné dans l’histoire du territoire azerbaïdjanais, incarné par l’Église albanaise du Caucase — une structure ecclésiastique disparue depuis des siècles mais aujourd’hui réhabilitée à des fins politiques. En filigrane, un objectif: faire passer les monastères et églises arméniens du Karabagh pour des vestiges «albano-caucasiens», délégitimant ainsi leur lien avec l’Église apostolique arménienne.

Une délégation conduite par l’ambassadeur d’Azerbaïdjan auprès du Saint-Siège a rappelé les visites papales de Jean-Paul II et François à Bakou, vanté la tolérance religieuse du régime et salué la restauration d’édifices chrétiens sur son sol. Plusieurs lettres officielles émanant de dicastères du Vatican ont été lues à l’ouverture, donnant à l’événement un vernis de légitimité.

Eu égard à la réalité des faits cette conférence constitue clairement un déni de l’histoire, orchestré dans le but de déraciner un patrimoine spirituel millénaire pour le fondre

ministère de la Justice et au Service pénitentiaire, concernant l’usage de la force et les conditions de détention — notamment pour les grévistes de la faim. À ce jour, aucune réponse n’a été fournie dans le délai de trois jours imparti.

«Tant que des justifications solides ne sont pas apportées pour cet usage de la force, nous considérons cette intervention comme brutale, injustifiée et disproportionnée», martèle Hovhannisyan.

Le ministère affirme de son côté avoir ouvert une enquête interne et une procédure pénale — non pas contre les gardiens, mais contre les détenus, accusés d’avoir déclenché une émeute et entravé les activités de la prison.

Le ton est monté d’un cran en fin de semaine: les autorités accusent désormais les observateurs de relayer uniquement les propos des détenus. «Aucun détenu n’a souffert de fractures», assurent-elles, réfutant également l’existence de lits cassés. Elles admettent cependant que la prison, construite il y a 40 ans, est vétuste et ne répond plus aux standards internationaux. Des travaux de rénovation sont en cours, et un projet de construction d’un nouvel établissement serait à l’étude.

(RFE/RL)

Le régime empile les accusations sur le maire emprisonné d’Istanbul

IL COMPARAÎT AU TRIBUNAL POUR UNE AFFAIRE DISTINCTE

ISTANBUL—Le maire d’opposition d’Istanbul Ekrem Imamoglu, incarcéré pour «corruption», a comparu brièvement le 11 avril devant des juges dans une affaire distincte de celle qui a entraîné son placement en détention le mois dernier.

À la barre, M. Imamoglu, visé par de nombreuses poursuites, a affirmé qu’il était la «cible» de la justice en raison de sa candidature à la prochaine élection présidentielle, selon des propos rapportés par des médias turcs.

Le maire déchu comparait pour avoir questionné publiquement la probité du procureur général d’Istanbul. Le procès a été ajourné au 16 juin.

L’audience a eu lieu à la prison de Silivri, en lisière d’Istanbul, où il est détenu depuis le 23 mars, et devant laquelle certains de ses partisans s’étaient rassemblés.

M. Imamoglu, principal rival du président Erdogan, avait été arrêté quatre jours plus tôt à l’aube à son domicile pour des soupçons de «corruption» et de «terrorisme». Cette première

dans une fiction identitaire au service d’une diplomatie d’influence.

L’événement intervient un an et demi après la prise de contrôle totale du Haut-Karabagh par l’armée azerbaïdjanaise, précédée par un siège de neuf mois qui a isolé la population arménienne avant son expulsion. Depuis, plusieurs rapports d’ONG dénoncent la transformation ou l’effacement d’inscriptions arméniennes sur les églises de la région, parfois sous prétexte de «restauration».

UN SILENCE GÊNÉ DU SAINT-SIÈGE

Que le Vatican ait accueilli un tel événement à un moment aussi sensible interroge. Si le Saint-Siège n’était pas officiellement co-organisateur, la mise à disposition d’un lieu aussi prestigieux que l’Université pontificale grégorienne, sous l’autorité du Saint-Siège, constitue un signal fort. D’autant plus que le Centre international de Bakou pour le multiculturalisme, principal acteur de cette opération, est un organe étroitement lié à l’État azerbaïdjanais.

L’Église catholique, soucieuse de maintenir des relations diplomatiques équilibrées avec les États du Caucase, s’est pour l’instant abstenue de tout commentaire. Mais en prêtant son aura morale à une entreprise de falsification historique, elle prend pour le moins le risque d’abîmer une neutralité, qui a été aussi plusieurs fois dénoncées comme une complicité avec le régime de Bakou. Sachant que la Fondation dirigée par Mme Mehriban Alieva, la femme du président Aliiev et vice-présidente de l’Azerbaïdjan, s’est montrée très généreuse envers les bonnes œuvres du Saint Siège.

UNE INSTRUMENTALISATION DU RELIGIEUX À DES FINS POLITIQUES

À travers cette conférence, Bakou semble avoir franchi un pas supplémentaire dans sa stratégie d’appropriation du patrimoine arménien d’Artsakh. En substituant à la vérité des faits le narratif d’une Albanie caucasienne ressuscitée, le pouvoir azéri entend réécrire les lignes de l’histoire, jusqu’à profaner les pierres des monastères arméniens. Et ce, avec l’assentiment, au moins tacite, d’institutions qui se targuent de défendre la vérité, la paix et la mémoire.

(Ara Toranian/Armenews)

(AFP)

GARO ULUBEYAN

Mais jusqu'où serait prêt à aller l'Iran pour soutenir l'Arménie en cas d'une nouvelle attaque de Bakou par exemple? A cette question, l'Iran n'a jamais pu ou voulu répondre avec clarté et précision, et la réponse semble

En annonçant le lancement de ces exercices trans-frontaliers peu avant, le ministère arménien de la défense avait indiqué que les forces spéciales arméniennes et iraniennes se prêteraient à une simulation d'une opération conjointe contre des «groupes terroristes» fictifs qui attaqueraient les points de passage de la frontière, sans préciser le nombre des effectifs engagés dans ces exercices. Madani n'a pas été plus disert à ce propos et n'a fourni aucune donnée chiffrée, se contentant de dire que les participants iraniens seraient des éléments de la 31e Division opérationnelle Ashura du IRGC. La division «continue à démontrer son excellence opérationnelle», a ajouté le général. Ces exercices interviennent dans un contexte particulièrement tendu entre l'Arménie et l'Azerbaïdjan, qui agit avec une insistance accrue sa menace d'une opération

L'Iran, qui fait face aux pressions accrues de Washington depuis l'arrivée de Trump tout en laissant la porte ouverte à de très incertaines négociations, n'a certes pas apprécié la «réorientation stratégique» de l'Arménie vers l'Occident, et singulièrement l'Union européenne, qui a renouvelé en début d'année la mission d'observation civile à la demande de Erevan le long de sa frontière avec l'Azerbaïdjan. Les autorités de Téhéran l'ont d'ailleurs fait savoir aux autorités de l'Arménie, mais tant qu'à faire, ils se sentent davantage en confiance à Erevan qu'à Bakou, où la Turquie membre de l'Otan et rival historique de l'Iran, comme Israël, ont leurs entrées et sont suspectées d'espionner l'Iran, et représentent donc une menace bien plus importante à leurs yeux que la mission européenne, que le régime de Bakou, qui en exige le retrait, accuse sans vergogne de se livrer à des activités d'espionnage au service de l'Otan...

(Armenews)

 **LEVON BENOHANIAN ET
HAGOP KACHICHIAN**

PHARMACIENS-PROPRIÉTAIRES

3915, boul. Samson, Laval, Québec, H7W 2G1
T 450 688-4111 F 450 681-5525

Lundi au vendredi : 8 h 30 à 20 h • Samedi et dimanche : 9 h à 17 h
Infirmière (jeudi) : 8 h 30 à 15 h • LIVRAISON GRATUITE

proximlaval@gmail.com

affiliés à **Proxim**

Ի ՅՈՒԾ

Կարպիսը

Գնա՛ց: Կարպիսն ալ գնաց:

Հիմա, երբ կը փորձեմ երկու տող գրի առնել իր յիշատակը յարգելու համար, կ'անդրադառնամ, թէ որքան դժուար է գրել մէկու մը մասին, որուն հետ յաճախակի կապի մէջ էիր, որուն հետ կը ծրագրէիր վերստին նախաճաշի մը երթալ, գրուցել յաջորդ գրեւիքին, յաջորդ գիրքին մասին, որուն հետ դեռ ճամբայ կար կտրելիք այս անցաւոր կեանքին մէջ: Եւ ահա, մէկ օրէն միւսը ան ալ գնաց:

Գնա՛ց: Հարպոյեան Կարպիսն ալ գնաց:

Հիմա չեմ յիշեր, թէ միասին Համազգայի-նի Կեդրոնական վարչութեան անդամ ընտրուելէն առաջ, թէ՞ անկէ ետք էր, որ մենք դարձանք մտերիմներ: Վարչական գործակիցներ ըլլալը, սակայն, անկասկած գօտեպնդեց մեր մտերմութիւնն ու աւելի ցայտուն դարձուց մեր հասարակաց գիծերը, մեր որոշ հետաքրքրութիւններու նոյնութիւնը:

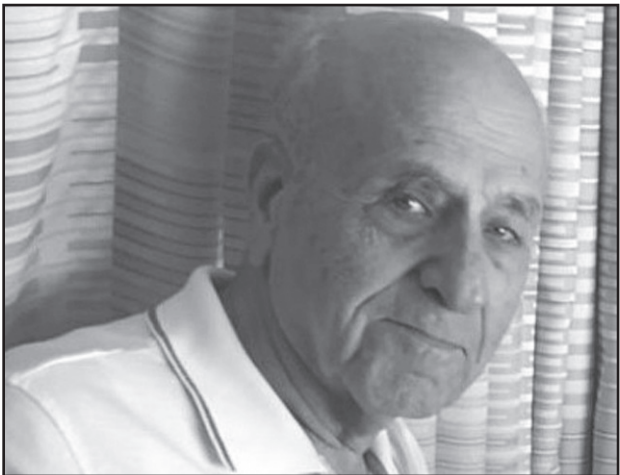
Անոնց մասին խօսելէ առաջ կ'ուզեմ բնութագրել դէմքը մէկու մը, որ ամբողջ կեանք մը ծառայեց իր ժողովուրդին: Ան «միշտ պատրաստ» պատասխանեց, ամեն անգամ, որ հաւաքականութիւնը կարիքը ունեցաւ իր ներուժին՝ այդ ըլլալ բժշկական, ազգային-թեմական, թէ՛ մշակութային մարզերէն ներս: Այդ բոլորը իրաւամբ պէտք է նշուին իր կենսագրականին մէջ: Կարեւոր է գիտնալ, սակայն, որ այդ ամբողջ ծառայութեան ընթացքին ան աշխատած է հաճոյքով, մշտաժպիտ, անտրտունջ, ստանձնած է ամենէն համեստ պաշտօններէն ամենէն պատասխանատու պաշտօնները՝ առանց յոգնութեան որեւէ նշան ցոյց տալու, իր գործակիցներուն հետ կիրթ մօտեցումով, նոյնիսկ եթէ ինք մէկուն կամ միւսին համաձայն չըլլար: Հաճոյքով իր հետ ժողովի կը նստէիր:

Անվարան կրնամ ըսել, որ օրինակելի տիպար մըն էր իբր ժողովական եւ իբր հասարակական գոր-

ծիչ: Անշահախնդիր, սեփական նպատակներն ու հաճոյքները ստորադասող, գործին յաջողութեան ի խնդիր ամեն ճիգ ընելու միշտ պատրաստ:

Գլխաւոր մակդիրը, սակայն, որ կ'ուզեմ դրոշմել իր ճակտին՝ հայերէնապաշտն է: Իր լեզուին սիրահարն էր, ինք, որ դէպքերու բերումով իր հայեցի կրթութիւնը միայն նախակրթարանի մակարդակին կրցած էր ստանալ, յատուկ ջանք կ'ընէր իր լեզուն պաշտպանելու, զարգացնելու, տարածելու: Ի զուր չէ, որ իր բժշկական յօդուածները ամփոփող («Բժիշկին խօսքը» խորագրուած) եօթ հատորներէն մէկուն մէջ նշած է, որ իր արծարծած նիւթերուն շատ դիւրաւ կարելի է տեղեկանալ այլ լեզուներով աղբիւրներէ, սակայն իր նպատակն էր հայերէնով խօսիլ անոնց մասին, ընթերցողին փոխանցել հայերէն համազօրները մեր առօրեային մէջ մեր յաճախ հանդիպած հիւանդութիւններուն, մարմնի մասերուն, դարմաններուն եւ այլն: Եւ ճիշտ այս գիծով է, որ մենք աւելի սերտ ու մնայուն գործակիցներ դարձանք՝ վարչական մեր գործակցութենէն շատ անգին: Իր պնդումները, իր հետապնդումները զիս ներգրաւեցին իր աշխատանքին մէջ, որ իր բնոյթով տարբեր էր իմ հետաքրքրութիւններէն, ու ես ալ կարծես բժիշկ դարձայ՝ իր հետ մշակելով իր յաւելեալ նորարարութիւնները, երբեմն իմ ալ համեստ բաժինս բերելով՝ մտնելով բառերու արմատները պեղելու եւ յարմար, բարեհունչ նոր բառեր յօրինելու աշխատանքին մէջ: Ժամանակը կրնայ ցոյց տալ, թէ որքա՛ն յաջողեցանք:

Բայց պէտք է ընդունիլ նաեւ, որ Կարպիս Հարպոյեանի գրական վաստակը բժշկական մարզով չսահմանափակուեցած: Ան տեւաբար պրպտող միտք մըն էր, եւ հետազօտութիւնները, գաղտնի ուստիկանի մը հետազօտութիւններուն նման, նոյնիսկ մեկնելով բժշկականէն, Հայոց գողգոթայի տարբեր

առահետներէն զինք առաջնորդեցին դէպի յարակից դաշտեր՝ բացայայտելով հայ որբերու եւ որբանոցներու, Մեծ եղեռնի զոհ կամ անկէ մազապուրծ ազատած հայ բժիշկներու, բժշկուհիներու, ատամնաբուժերու, դեղագործներու, բուժքոյրերու մեզի անծանօթ ողիսականները, բժշկական մամուլին եւ յարակից նիւթերու մանրամասնութիւնները: Այս բոլորը միասին առնուած համայնագիտական արժէք մը կը ներկայացնեն, ինչ որ տարբեր որակ մը կու տայ իր աշխատանքին:

Հաճոյքը ունեցայ խմբագրելու Հարպոյեանի գրական վաստակը ամփոփող 18 հատորներէն (ներառեալ վերոյիշեալ բժշկական 7 հատորները) վեցը, մէկը՝ մասնակի: Անվարան կը գործածեմ այստեղ «հաճոյք» բառը, քանի որ խմբագիր-հեղինակ յարաբերութիւնները միշտ չէ, որ այդպէս հեղասահ կ'ընթանան: Այս պարագային առանց ընդդիմութեան ընկալուեցան միջամտութիւններս, անշուշտ միշտ խորհրդակցութեամբ հեղինակին հետ:

Եւ հիմա...

Հիմա Կարպիս պիտի ապրի մեր յիշատակներուն մէջ, ու իր կորուստին ցաւէն անդին, մենք պիտի պահենք գոհունակութիւնը զինք ճանչցած ու իր ընկերութիւնը վայելած ըլլալու:

ՎՐԷԺ-ԱՐՄԷՆ

Ձեր բոլոր ճամբորդական
Կարիքներուն համար հեռաձայնել՝
(514) 284-7676

ՅԱՏՈՒԿ ԳԻՆԵՐ ԴԵՊՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆ....
ԼՍԻՊԳՈՅՆ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ԵՒ
ՅԱՐՄԱՐԱԳՈՅՆ ԳԻՆԵՐ

***Նոր Ցաղւե՛**
Voyages Haig Travel
4150 Rue Sherbrooke Ouest suite 404A, Westmount, QC H3Z 1C2

PermIS DE QUÉBEC

Tel: + 1 514-284-7676
Email info@haigtravel.ca

3401, Olivar Asselin
Montréal, Qc
H4J 1L5

397, boul. des Prairies
Laval, Qc
H7N 2W6

45 Hallcrown Place
Willowdale, On
M2J 4Y4

To donate online www.camam.org

T. 416-750-7404
T. 416-750-7400
1848 Lawrence Avenue E.
Scarborough, ON M1R 2Y4
E-mail: info@ghadirmeatmarket.com

House of Taste and Quality

2094 Lawrence Ave. E. Unit # 2
Scarborough, ON. M1R 2Z6

Tel: 416.754.1888
416.441.2450

416.918.3615 CALL ME
IT'S THAT SIMPLE
AnnieVarbed@gmail.com | www.AnnieVarbedian.com

**#1 RESIDENTIAL TOP
PERFORMING PRODUCER**

**BUY
SELL
INVEST**

Sutton Group Admiral Real Inc., Brokerage
Independently Owned And Operated
Office: 416.739.7200 | Fax: 416.739.9367
1206 Centre St. Thornhill, On. L4J 3m9

The Essence of Mediterranean Gourmet Since 1989

Website: arzfinefoods.com
Email: info@arzfinefoods.com

Scarborough Location
1909 Lawrence Ave E,
Scarborough, ON M1R 2Y6
(416) 755-5084

Mississauga Location
720 Bristol Rd W,
Mississauga, ON L5R 4A5
(905) 502-9292

Haroot Sepan

T +1 (416) 900 8626
F +1 (416) 900 8659
C +1 (416) 939 1895

haroot@araratfoods.com
www.araratfoods.com

Ararat Trading (2002) Corp
5820 Kennedy Rd Mississauga,
ON L4Z 2C3 CANADA

Andre Ayvazyan HIS B.A.S

andre@HearingAidSource.ca
416 754 4327 (HEAR)

Parkway Mall, 85 Ellesmere Rd., #65, Toronto, ON, M1R 4B9

Gary Chahinian President, Broker of Record
416-258-8892

Gabriel Chahinian Sales Representative
647-580-5818

The Diamond Realty

Part of the *Revall* family of pharmacies.

Pharmacists
Sarkis Balian
Vartan Balian
Maral Abdalian Balian

**Cassandra
Pharmacy Inc.**

2040 Victoria Park Ave.
Toronto, Ontario
M1R 1V2

Tel. : **416.449.2040**
Fax: **416.449.2048**

ԱՆԻ ՓՈՒՊՈՒՆ

**Middle Eastern Pizza
Lahmajoun**

ARSEN DABBAGHIAN

25 Howden Road, Unit #2
Scarborough, Ontario M1R 3C8

Tel: 416.285.7164

Ամբողջ կեանքը ծառայեց ժողովուրդին. «Համազգային»-ի Կեդրոնական վարչութեան խօսքը բժ. Կարպիս Հարպոյեանի մահուան առթիւ

գրական գործունէութեամբ իր իւրա-յատուկ ու արժանաւոր տեղը կը գրաւէ Սփիւռքի տարեգրութեան մէջը։

Առաջին յատկանիշը, որ կը հաս-տատենք՝ իր ծառայութեան յօժարա-կամութիւնն է․ ան ամբողջ կեանքը ծառայած է ժողովուրդին։ Ի՛ր ժողո-վուրդին եւ շրջապատին։ Ծառայած է նուիրումով, անչափանդօրէն, առանց ծափ ու ծնծղայի։

Երկրորդ յատկանիշը իր անսպառ կորովն է․ ժրաջան, աշխատասէր, հա-մագործակցող, մանաւանդ իր ստանձ-նած գործը անպայման իրագործելու եւ մասնագիտակա՛ն մօտեցումով իրա-գործելու իր ունակութիւնը։

Երրորդ յատկանիշը իր սէրն է իր պատկանած ժողովուրդին, անոր մշա-կոյթին եւ յատկապէս լեզուին նկատ-մամբ։ Եւ, փոխադարձաբար, ինքն ալ սիրուած ու յարգուած է իր գործակից-

ներուն, պատկան մարմիններուն եւ հանրութեան կողմէ։

Այստեղ նշենք յատկապէս «Հա-մազգային»-ի հետ իր առնչութիւնը, որ կը սկսի 1958-էն՝ երիտասարդ տա-րիքին իր անդամակցութեամբ, իր ջան-քերով 1968-ին՝ Անթիլիասի «Լեւոն Շանթ» մասնաճիւղի հիմնադրութեամբ, ապա, իբր անդամ, հուսկ ատենապետ Լիբանանի Շրջանային վարչութեան, 1977-ին՝ «Ծնծղայ» մանկական երգ-չախումբի, իսկ 1983-ին Պուրճ Համու-տի երաժշտական դպրոցի ստեղծումով, վերջապէս 1998-էն 2002՝ Կեդրոնական վարչութեան իր անդամակցութեամբ։ Աւելի ուշ ան մաս կազմած է նաեւ «Համազգային»-ի Գանատայի Շրջա-նային վարչութեան։

Ի գուր չէ, որ տարիներ շարունակ հայ հասարակական կեանքի եւ յատ-կապէս «Համազգային»-ի ծիրին մէջ իր

Կարպիս Հարպոյեանը 2009-ին

երեք դուստրերով՝ Դալար, Լոուի եւ Փա-թիլ, ու վեց թոռներով։ Կարպիս վերջ-նապէս Գանատա հաստատուած է 2002-ին՝ միանալով ընտանիքին։ Ան վայելած է թէ՛ իր կողակցին եւ թէ՛ զաւակներուն համագործակցութիւնը իր հասարակա-կան թէ՛ գրական աշխատանքներուն ըն-թացքին։

Ունի բժշկական բազմաթիւ ու-սումնասիրական յօդուածներ միջազգա-յին գրականութեան մէջ, իսկ իր բժշկա-կան եւ առողջապահական հայերէն յօդուածները 1970-էն ի վեր լոյս տե-սած են Սփիւռքի հայկական զանազան օրաթերթերու եւ պարբերաթերթերու մէջ, սկսելով Գեղարդի (բժ. Յարութիւն Գազանճեանի) հրատարակած «Բժիշկ»-էն եւ անո՛ր իսկ յորդորով։ Այգ գրու-թիւններուն մեծ մասը, ամփոփուած է «Բժիշկին խօսքը» վերնագրուած 7 հա-տորներուն մէջ՝ լոյս տեսած (2000-էն մինչեւ 2024), Պէյրութ ապա Մոնթրէալ։

Բժիշկ Հարպոյեանի գրական վաս-տակը չի սահմանափակուիւր բժշկա-կան մարզէն ներս․ Ան յաճախ գրած է ազգային, հասարակական, կրթա-կան հարցերու եւ Հայոց ցեղասպա-նութեան, ինչպէս նաեւ հայ բժշկական մամուլին մասին։ Այդ յօդուածներն ալ լոյս տեսած են հետեւեալ հատորնե-րով նշուած թուականներուն․ «Խաչե-լութեան Ճանապարհը» (2015), «Խա-չելութենէն Յարութիւն» (2015), «Հայ բժիշկներուն ատամնաբուժներուն եւ ղեղագործներուն ողիսականը Հայկա-կան Ցեղասպանութեան ընթացքին» (2018), «Խճանկարներ Հայկական Ցե-ղասպանութենէն» (2019), «Յիշատա-կութեան արժանի հայ բժշկուհիներ պատմութեան ընթացքին» (2023), «Յի-շատակութեան արժանի հայ բժշկուհի-ներ եւ բուժքոյրեր պատմութեան ըն-թացքին» (2024)։

Ան գրած է նաեւ յուշեր՝ «Յիշա-տակարան բժիշկի կեանքէս» (2023) եւ «Համով հոտով եւ լեղի յուշեր» (2023, «Բժշկական ծառայութեան դաշտէն անդին» (2023), որոնք ոչ միայն անձ-

տարած աշխատանքին առ ի գնահա-տանք, 2009-ին Կեդրոնական վարչու-թեան կողմէ արժանացած է «Համազ-գայինի չքանչան»-ին, ազգային եկե-ղեցական ծառայութեանց ծիրէն ներս նաեւ 2015-ին ստացած է Գանատայի Հայոց ազգային առաջնորդարա-նի «Յովհան Մանդակունի» շքանշա-նը, այլեւ 2016-ին պարգեւատրուած է «Ճինիշեան յիշատակի ձեռնարկ»-ի Պէյրութի կեդրոնի տնօրէնութեան կողմէ՝ «Գնահատանք» յուշատախ-տակով, Պէյրութի խորհրդատու յանձ-նախումբին մէջ իր բազմամեայ ծա-ռայութեան համար, վերջապէս 2020-ին ՆՕՏՏ Արամ Ա. Կաթողիկոս իրեն շնորհած է Մեծի տանն Կիլիկիոյ կաթո-ղիկոսութեան «Կիլիկեան ասպետի»-ի շքանշանը։

«Համազգային»-ի Կեդրոնական վարչութեան համար ան պիտի մնայ տիպար հայու եւ տիպար համազգայ-նականի այն կերպարը, որուն օրինա-կէն պիտի ներշնչուին գալիք սերունդ-ները։

ՎՐԷԺ-ԱՐՄԷՆ ԱՐԹԻՆԵԱՆ

Վրէժ-Արմէն Արթինեանը 2009-ին

նական պատմմներ են, այլեւ ձեւով մը վկայարանը կը հանդիսանան իր ապրած ժամանակաշրջանի մեր ազգային կեան-քին։

Հայերէնի նկատմամբ Կարպիս Հարպոյեանի մեծ սէրն ու հետաքրք-րութիւնը զինք մղած են գրելու իր վեր-ջընթեր գիրքը՝ «Մարմնի որոշ մասերու անուններու գործածութիւնը մեր լեզ-ուի դարձուածքներուն, առածներուն եւ ասացուածքներուն մէջ» (2024) եւ ի վերջոյ՝ «Անգլերէն-հայերէն, հայերէն-անգլերէն ամփոփ բառարան»-ը (2024), որ հայ մշակոյթին իր մեծագոյն նպաս-տը կրնայ նկատուիլ, ուր համախմբ-ուած են իր յօդուածներուն մէջ օգտա-գործուած 3000 գիտական ու բժշկական բառերը, ներառեալ իր յօրինած կամ իր հետ յօրինուած 275 նորաբանութիւննե-րը։ Այս ձեւով ան իրաւամբ արժանաւոր ժառանգորդը կը հանդիսանայ ԺԲ. դա-րու Միխիթար Հերացիին ու ԺԵ. դարու Ամի Դովլաթ Ամասիացիին։

Տարիներ շարունակ հայ հասարա-կական կեանքի եւ յատկապէս «Համազ-գային»-ի ծիրին մէջ իր տարած աշխա-տանքին՝ առ ի գնահատանք, բժիշկ Կարպիս Հարպոյեան 2009-ին «Համազ-գայինի չքանչան»-ը ստացած է Կեդրո-նական վարչութեան կողմէ։ 2015-ին ան արժանացած է նաեւ Գանատայի Հայոց ազգային առաջնորդարանի ազգային եկեղեցական ծառայութեանց «Յովհան Մանդակունի» շքանշանին։

Բժիշկ Հարպոյեան 2016-ին պար-գեւատրուած է «Ճինիշեան յիշատակի ձեռնարկ»-ի Պէյրութի կեդրոնի տնօրէ-նութեան կողմէ՝ «Գնահատանք» յու-շատախտակով, Պէյրութի խորհրդատու յանձնախումբին մէջ իր բազմամեայ ծառայութեան համար։

Վերջապէս 2020-ին ան պարգե-ւատրուած է նաեւ ՆՕՏՏ Արամ Ա. կա-թողիկոսին կողմէ Մեծի տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան «Կիլիկեան ասպե-տի»-ի շքանշանով։

Քաղեց Վ.Ա.Ա.

Ստորեւ կը ներկայացնեմք բժ. Կարպիս Հարպոյեանի յուղարկա-ւորութեան ընթացքին Վրէժ Արմէն Արքինեանի կողմէ արտասանուած «Համազգային»-ի Կեդրոնական վար-չութեան խօսքը։

Անգամ մը եւս, իբր «Համազ-գային»-ի Կեդրոնական վարչութեան նախկին անդամ, ինծի վիճակուեցաւ խօսիլ գործակիցի մը եւ մտերիմ ընկե-րոջ մը մասին, որ առյաւէտ բաժնուե-ցաւ մեզմէ։

Արդ, առաջին հերթին կ’ուզեմ Կեդրոնական վարչութեան խորագ-գած ցաւակցութիւնները յայտնել բժ. Կարպիս Հարպոյեանի կողակցին՝ տիկ. Էլիզապէթ Պողոունի Հարպոյեանին, դուստրերուն եւ ամուսիններուն՝ Դա-լար ու Գէորգ Գալլողլեաններուն, Լո-ուի ու Տանիէլ Զաքարեաններուն եւ Փաթիլ ու բժ. Արի Մկրտիչեաններուն, ինչպէս նաեւ իրենց համայն հարա-գատներուն՝ բժիշկին այս անժամանակ կորուստին առթիւ։

Անկասկած բժիշկ Հարպոյեան իր մասնագիտական, հասարակական թէ

Կենսագրութիւն բժ. Կարպիս Հարպոյեանի

Զաւակը Թորոս Հարպոյեա-նի եւ Մարթա Մայայեանի՝ Կարպիս ծնած է 1939-ին, Հալէպ։ Ունեցած է հինգ եղբայր եւ մէկ քոյր։ Հայեցի նա-խակրթութիւնը ստացած է Հայկազեան վարժարանին մէջ Արմէն Անուշի (Մա-րաշլեանի) տնօրէնութեան օրով։ Այդ շրջանին իբր գայլիկ ան մաս կազմած է ՀՄԸՄ-ի սկսուսական շարքերուն։ Երկրորդական ուսումը շարունակած է տեղւոյն ամերիկեան Ալեփփօ ԳոլէՃին մէջ, ինքնաշխատութեամբ խորացնելով նաեւ իր հայերէնի ու հայկական նիւթե-րու հմտութիւնը։ Իբր գործուն անդամ ու ատենապետ մաս կազմած է Հայ ու-սանողական միութեան։

Անկէ ետք Կարպիս Հարպոյեան փոխադրուած է Լիբանան եւ իր բժշկա-կան վկայականը ստացած է Պէյրութի Ամերիկեան համալսարանէն 1965-ին։ Այդ ժամանակ, 1963-ին, կազմուած է Հայաստանեայց եկեղեցւոյ համալսա-րանական ուսանողներու միութիւնը (ՀԵՃՈՄ), որուն հիմնադիր առժամ-եայ վարչութեան ալ մաս կազմած է ան։ Յաճախած է Պէյրութի ամերիկեան հիւանդանոցի «քիթ-կոկորդ-խուչա-փող-ականջ» մասնագիտական բաժան-մունքը 1965-1969։ Առ ի գնահատանք՝ հրաւիրուած է մաս կազմելու նոյն բա-ժանմունքին՝ իբրեւ դասախօս-ուսուցիչ՝ Associate Member տիտղոսով, 1969-1975։ Բժիշկ Հարպոյեան աւելի քան 35 տարի աշխատած է իբրեւ մասնագէտ վիրաբոյժ Պէյրութի զանազան հիւան-դանոցներուն մէջ։

Եղջերիկի ընդոծին տարաճման եւ լսողական ջիղի յարաճուն խլութեան (Congenital corneal dystrophy with progressive sensorineural deafness) միատեղ գոյութիւնը՝ մէկ ընտանիքի մէջ, երեք անձերու մօտ առաջին անգամ ի՛ր կող-մէ յիշատակուած է համաշխարհային բժշկական գրականութեան մէջ 1971-ին։ Հետազային, այս երկու հիւանդա-գին երեւոյթներու միատեղ գոյութիւնը,

Կարպիս Հարպոյեանը 2009-ին

horiZon H O R I Z O N Hebdomadaire arménien Armenian Weekly Publié par / Published by Les Publications Arméniennes (1991) 3401, Olivar-Asselin Montréal, Québec Canada H4J 1L5	Abonnement annuel / Yearly subscription Canada 2e classe - 2nd class: \$80 plus applicable taxes 1re classe - 1st class: \$95 États-Unis / USA 1re classe - 1st classe: \$95 US Ailleurs / Elsewhere 1re classe - 1st class: \$125 US	Administration / Publicité Sylva Ehramdjian-Bachekjian (General Manager) Tél.: (514) 332-3757 E-Mail: sylvla@horizonweekly.ca Courrier de deuxième classe /No. 40065294 / Second class mail Dépôt légal: bibliothèques nationales du Québec et du Canada - ISSN 0708580X	Վարիչ Խմբագիր՝ Վահագն Գարապետեան Վարչական դասախմանու՝ Սիլվա Էհրամճեան Աւագ խմբագիր՝ Վրէժ-Աւմէն Արքինեան Անգլերէն/Յրագետէն՝ Վիգէն Աքրա- համեան, Թինա Սիլահեան Մրբագրիչ՝ Սոնա Թիթիզեան Ծանուցումներու ձեւաւորում՝ Լորի Խաչեռեան
Թորոնթոյի Ներկայացուցիչներ՝ Լուսանկարիչներ՝ Աւմէն Ալեմեան, Մայք Թաւճեան, Իօխան Ղազարեան, Վազգէն Տէկիրմէնթաւ	Գրիգոր Հոթոյեան, (416) 494-1921 Ժազ Վարդիսեան, (416) 722-9225		

ADONIS

NOS MAGASINS

2001 Sauvé O,
Montréal, QC H4N 3L6
(514) 382-8606

4601 boul.Des Sources,
Montréal, QC H8Y 3C5
(514) 685-5050

8880 boul. Leduc,
Brossard, QC J4Y 0G4
(450) 656-9595

2425 boul.Curé Labelle,
Laval, QC H7V 1R3
(450) 978-2333

225 Rue Peel,
Montréal, QC H3C 2G6
(514) 905-6499

2173 St-Cathrine O,
Montréal, QC H3H 1M9
(514) 933-4747

3100 boul. Thimens,
Montréal, QC H4R 0C9
(450) 904-6789

2655 Ave. Des Aristocrates,
Laval, QC H7E 0H3
(450) 665-8801

7250 boul.Des Roseaies,
Anjou, QC H1M 2T5
(514) 493-6667

1240 Ave Eglinton O,
Mississauga, ON L5V 1N3
(905) 363-0707

1055 St-Laurent boul,
Ottawa, ON K1K 3B1
(613) 778-8883

920 boul.Maloney O,
Gatineau, QC J8T 3R6
(819) 317-1737

Suivez-nous !

www.groupeadonis.ca

20 Ashtonbee. Road,
Scarborough, ON M1L 4R5
(416) 642-1515

2561 Stanfield Rd,
Mississauga, ON L4Y 1R6
(365) 207-0200

1700 Rue Bouvier
Québec, QC G2K 1N8
(581) 890-9994

KAREN

BARRY

GARO

ALEX

ARLENE

K A Z A N D J I A N

ACHAT|VENTE|FINANCE

RE/MAX 3000

IMMOBILIER
+
HYPOTHÈQUE

514 333 3000

CLASSÉS PARMi LES MEILLEURS COURTIERs RE/MAX AU NIVEAU MONDIAL

RANKED AMONGST THE HIGHEST PREFORMING RE/MAX BROKERS WORLDWIDE

*Karen Kazandjian, DA, courtier immobilier et hypothécaire agréé
*Barry Kazandjian, BA, courtier immobilier
*Garo Kazandjian, courtier immobilier
*Alex Kazandjian, courtier immobilier
*Arlene Der Ghougassian, courtier hypothécaire

RE/MAX 3000 INC. AGENCE IMMOBILIÈRE ET CABINET HYPOTHÉCAIRE